

Struktura mišljenja, ki se kot po zakonu vztrajnosti — namesto fizikalnega ji pripišemo »družbeni« predznak! — se posebej temeljito in suvereno uveljavlja na peti, kulturni strani Dela, terja kompleksne in analitične študije. Razumljivo je, da bo ta študija, če ne posebno komplirana, pa vsaj zelo naporen posel. Kulturne strani se kopičijo, število natisnjenih besed raste. Treba jim bo sintetično določiti prostor in funkcionalnost v družbi. Treba jih bo še enkrat prebrati.

Danes imam v mislih en sam aspekt omenjene strukture mišljenja, skozi katerega pa je mogoče brez nasilnega poenostavljanja zlahka razbrati celoto problema. Če lahko na kulturni strani Dela skoraj praviloma vsak dan preberemo vsaj en sestavek, ki se ukvarja z glasbeno problematiko, to na prvi pogled ni nič slabega. Delo na muzikološkem področju je integralni del celotnega ubadanja s kulturo. Kulturni rubriki Dela pa ne gre za to, da bi muzikološko področje integrirala v celoto kulturnih, torej družbenih prizadevanj, da bi tudi skozi glasbeno problematiko projicirala »politične« in »vzročne« slike zdajšnjega bivanja, ampak ji je glasila tista abstraktna delovna domena, o kateri se da z veliko lahkoto pisati povsem izolacionistično. Takšne so tudi glasbene kritike, v katerih prevladuje abstraktnost, pretirana formalistična skrb, ki očitno zanima samo ljudi, o katerih se piše. Stvarna posledica — če do nje sploh pride — pa so popolnoma privatniške polemike.

Res je glasila tista vrsta kulturnega ustvarjanja, ki lahko le težko in le posredno odseva konkretno problematiko. Res pa je tudi, da je zato pisanje o glasbi izredno udobno. Prav tako je res, da je glasila zelo blizu tistemu pojmovanju »čiste kulture«, ki ga je urednik Tit Vidmar svoje dni kompleksno razložil. Je torej hipertrofija abstraktnih »čistih« člankov o glasbi, praktična realizacija njegovega kulturniškega manifesta? In zanikanje neogibnega spoznanja o nujnosti neposredne družbene učinkovitosti kulture?

Andrej Inkret

HIPERTROFIJA GLASBE

Kdor hoče govoriti z našimi direktorji, mora biti najmanj podpredsednik občine

V Delu z dne 5. novembra sem prebral članek, ki me je osupnil. V rubriki »Zabeleženo« — članek »Poslovna vzvišenost« avtorja F. Jerasa — sem bral stvari, ki bi morale biti tuje naši socialistični družbi. Avtor članka opisuje sprejem predstavnikov občinske skupščine Ljubljana-Center v našem »elitnem« podjetju »Metalka«. Predstavnike občine so v podjetju sprejeli z besedami: »Naši direktorji se ne utegnejo in ne morejo razgovarjati z ljudmi, ki niso vsaj podpredsedniki občin.« Omenjeni tovariši z občine gotovo niso prišli v podjetje na črno kavo, temveč so hoteli ostvariti podobo o razmerah in položaju v najpomembnejši gospodarski panogi, o trgovini.

Tudi niso prišli nenapovedani in na nepomemben klepet. Razgovor je sicer stekel, kljub »slabi zasedbi« s strani občine Ljubljana — Center, pa so ga morali močno skrajšati (10 minut) in pospešiti, ko je prišel na kraj dogodkov generalni direktor (postavil so jim ultimatum).

Po tako prerano končanem razgovoru so tovariši z občine izvedeli, da se morajo drugače obrniti pismeno na podjetje, če hočejo govoriti z njihovimi direktorji, kajti le — ti nimajo časa za take pogovore ter so (verjetno) predobro plačani, da bi govorili s komerkoli.

Torej tako tovariši direktorji v »Metalki«! Predstavniki občinskih skupščin se morajo obračati na vas pismeno, če želijo z vami diskutirati? Ali se sploh zavedate, da vas je na vodilna mesta imenovala družba, ki ji morate biti vedno na razpolago ter ji dajati odgovor za svoje delo?

Navsezadnje boste zahtevali, da mora človek napisati prošnjo, življenjepis ter pridati rojstni list, spričevalo ter toliko in toliko kolkov državne takse, da bo Vaše »Visočanstvo« utegnulo nakloniti svoj milostni nasmeh nam, navadni in ubogi »raji«.

Stane Zatler

V zvezi s poplavami, ki so pred nedavnim prizadele Zagreb, je Centralni odbor Zveze študentov Jugoslavije izdal sledeče

SPOROČILO

V katastrofalni poplavi, ki je bila v Zagrebu, je bil poškodovan tudi večji del objektov in ustanov zagrebske univerze. Med najhujše prizadete sodijo študentski domovi, filozofska fakulteta, visoka tehniška šola, strojna in elektrotehniška fakulteta.

Po prvih globalnih ocenah znaša škoda, ki jo je utrpela Univerza, več kot 2,5 milijarde dinarjev.

Več tisoč študentov je ostalo brez bivališč in več kot 1500 brez obleke, obutve, knjig in ostalih študijskih potrebščin.

Pri Centralnem odboru Zveze študentov Jugoslavije smo osnovali štab, ki ima za nalogo koordinirati prizadevanja vseh naših univerzitetnih središč pri skupni akciji za ublažitev škode, ki jo je utrpela zagrebska univerza.

Centralni odbor posebno izkazuje priznanje vsem študentom univerze v Zagrebu, ki so z izredno požrtvovalnostjo in hrabrostjo sodelovali v akciji reševanja človeških življenj in materiala ter odstranjevanja škode, ne samo v svojih domovih, temveč v celem mestu.

Centralni odbor ZŠJ

DVAKRAT OST TEDNA

Evidenca? Kajpada, vsaj vaje je treba obiskovati redno!

Foto: Joco Znidaršič

POLARIZACIJA HROMI DELO

5. novembra se je ob skromni udeležbi sestal plenum univerzitetnega odbora, da bi razpravljali o spremembah v organizaciji in metodah dela Zveze študentov in o nagrajevanju na univerzitetnem odboru. V obširnem referatu k prvi točki dnevnega reda je predsednik UO Tone Zimšek

Prof. pedagoške akademije v Mariboru Breda Požar – prvi doktor znanosti na tej ustanovi

Profesorica pedagoške akademije v Mariboru BREDA POŽAR – prvi doktor znanosti na tej ustanovi

Med počitnicami smo lahko prebrali v Večeru, da je profesorica Breda Požar zagovarjala doktorsko disertacijo s področja germanistike, in sicer »Književne veze Anastazija Grina i njihovi temelji«. Naslov disertacije je v srbohrvaščini, ker je tovarišica zagovarjala temo v Zagrebu pri dr. Franu Petreju in dr. Zdenku Škrbu; v Ljubljani namreč nimajo rednega predavatelja za to stroko. O tem dogodku poročamo zato, ker je omenjena tov. profesorica prvi doktor znanosti na mariborski pedagoški akademiji. Študenti smo se najprej začudili, ker je tovarišica predavateljica angleščine na PA, izbrala pa je temo iz avstrijske literarne zgodovine. Dr. Breda Požar pravi, da jo je na to temo opozoril profesor Murko, ko je študirala v Pragi, kar pomeni, da je na problem mislila že dolga leta.

Nova doktorica je na svoji koži prav dobro občutila težave s študijem v Mariboru, saj je primanjkovalo virov in literature, pa tudi zveze s študijskimi ustanovami v tujini so v Mariboru izredno slabe. Tako je morala redno večkrat tedensko potovati v študijsko knjižnico na Dunaj in iskati stike z različnimi pesnikoviimi sorodniki.

Študenti ji ob uspehu toplo čestitamo. Veliko uspehov želimo tudi tov. Alenki Glazer, Jožetu Belcu in Vladimirju Bračiču, ki so že tudi prijavili svoje disertacije.

šek skušal analizirati sedanje stanje v organizaciji in s tem najti načelna izhodišča za spremembe v strukturi in načinih dela. Razvil je precej pesimistično podoben razmer v ZS in poudaril probleme, ki so po njegovem mnenju ključni: odtujenost vodstev od članstva, nerazvitost in premajhno razvijanje samoupravljanja v organizaciji in na šolah, kampanjsko delo vodstev, slabo idejno-politično delo itd. Na koncu je razložil ugotovitve in sugestije študijske skupine za organizacijske spremembe, ki naj bi o njih plenum predvsem razpravljalo.

Diskusija, ki je sledila referatu, je pokazala, da polarizacija, ki je nastala v UO med preteklim študijskim letom, zavira in hromi delo odbora. Prvi diskutant je namreč pozval predsednika Zimška, da pojasni svoje stališče do »neformalnih grup«, o katerih je v referatu dejal, da nastajajo izven organizacije in da so proti njej sovražno nastrojene. Razprava se je potem še nekaj časa vrtela okrog teh neformalnih skupin in kljub formalnemu soglasju, da neformalne skupine v določenih pogojih spontano nastajajo in da same po sebi niso nič slabega, je vendarle prišlo do ostre polarizacije. Nasprotja so se razkrila spet pri oceni lanskega letnega peripetij in so dosegla svoj višek, ko je tovariš Čikič skušal argumentirati svoja stališča z nekaterimi preteklimi dogodki in ga je tovariš Zimšek zavrnil, naj ne pogreva stalno starih zadev, ter je pozval k afirmativni razpravi. Prisotni po tem niso več govorili o neformalnih skupinah in v razpravi, ki se je je udeleževal precej ožek in omejen krog diskutantov, so obravnavali nekatera obrobna vprašanja pri organizacijskih spremembah (detalje o funkcijah in strukturi predsedstva, plenuma UO, njun medsebojni odnos, kompetence itd.). — Zdi se, da je polarizacija v univerzitetnem odboru postala že tako statična, da se je — ne formalno, pač pa dejansko — institucionalizirala in da je s tem demokratičnost in prožnost dela v precejšnji meri onemogočena; minula nasprotja so zamrznila in kot kaže, plenum v tem stanju ni zmožen kreativnega dela.

V drugi točki dnevnega reda je predsednik Zimšek podrobno naštel nagrade, ki so jih dobili člani predsedstva UO in tehnično osebje; k njegovi kratki obrazložitvi ni bilo pripomb. Pač pa je plenum razpravljalo o tem, da bi profesionalizirali mesto predsednika UO; prisotni so ta predlog podprli z vrsto praktičnih argumentov, medtem ko so mu nekateri z načelnimi pomisleki nasprotovali. Dokončnega sklepa o tem plenum ni sprejel.

Potem ko je sklenil, da se bo ponovno zbral 13. novembra, se je po triurnem zasedanju razšel ta plenum, ki je s svojo nezanimivostjo ohranil zgolj informativni značaj.

R. Močnik

MARIBORSKA KATEDRA

V današnji številki Tribune so mariborski študentje prenehali urejevati svojo stran. Poslej bodo zopet urejevali svoje glasilo, ki bo prvič izšlo konec tega meseca.

Bržčas bo kdo vprašal, kaj je narekovalo mariborskim študentom, da so po združitvi nekdanje Katedre s Tribuno v enoten list slovenskih študentov, ki je trajala eno leto, ponovno sprožili vprašanje lastnega glasila.

Na dlani je, da sodelovanje mariborskih študentov v Tribuni zaradi objektivnih težav in subjektivnih pomanjkljivosti ni rodilo sadov, ki smo se jih nadejali ob združitvi. Med drugim je na neugodno sodelovanje v precejšnji meri vplivalo nezadovoljstvo mariborskih študentov, zbranih okoli Katedre, ki se niso mogli sprizniti z izgubo nove Katedre večje število sodelavcev, kot jih je sodelovalo v Tribuni.

Ko ocenjujemo akcijo mariborskih študentov za svoje glasilo, ne moremo oprekatati specifičnim pogojem mariborskega višjega šolstva in dela Zveze študentov, kar je nedvomno pomemben aspekt, ki podkrepljuje ustanovitev Katedre. Menimo celo, da bodo mariborski študentje lažje izpovedali svoja hotenja in probleme, ki jih bodo težili, v lastnem listu in da bi moral le-ta izpolniti nalogo, ki jo sodelovanje v Tribuni ni izpolnilo. Pri tem pa si bo potrebno prizadevati za resnično študentsko angažiran in kritičen list, ki naj bo odraz sredine, iz katere bo rastel.

Mariborskim kolegom želimo kar najbolj plodno delo in izražamo željo po nadaljnjem sodelovanju obeh študentskih listov.

UREDNIŠTVO

Tribuna Čas in svet

Tribuna Čas in svet priredi v četrtek ob 20,30 v SN razgovor o množičnih komunikacijskih sredstvih.

Sodelujejo: Jože Smole (Delo), Boris Mikoš (RTV), Djuro Smičberger (Ljubljanski dnevnik), Naši razgledi.

Osnutek predloga statuta Tribune

ad: OSNUTEK PREDLOGA STATUTA TRIBUNE
Da bi razprava o urejanju Tribune zajela čim širši okvir ter, da bi ta vprašanja osvetlili s kar največ aspektov smo se odločili, da objavimo kot prispevek k razpravi tudi pričujoči osnutek predloga statuta Tribune, ki ga je izdelal uredniški odbor, ki je list urejal do lanske 19. številke.

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

Tribuna je delovna organizacija in pravna oseba.

Tribuna je list slovenskih študentov, ki ga izdajata Univerzitetni odbor Zveze študentov Jugoslavije in odbor Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov.

2. člen

Tribuna informira in kritično obravnava dogajanja v visokem šolstvu in v družbi. Tribuna omogoča študentom, da v njej zavno izražajo svoja mnenja in prispevajo k urejanju družbenih zadev.

3. člen

Sodelavci Tribune sestavljajo skupščino sodelavcev lista.

Skupščina sodelavcev izvoli svet sodelavcev. Ta izvoli glavnega in odgovornega urednika in uredniške rubrike, ki tvorijo uredniški odbor.

Člani uredniškega odbora sestavljajo skupaj s člani uprave in stalnimi sodelavci delovno skupnost Tribune.

4. člen

Finančna sredstva pridobiva Tribuna z naročninami, oglasi in z dotacijami.

II. ORGANIZACIJA IN PRISTOJNOSTI ORGANOV

5. člen

Samoupravljanje izvršuje Tribuna po skupščini sodelavcev, po delovni skupnosti in po organih upravljanja.

Organi upravljanja so:

1. svet sodelavcev
2. uredniški odbor

3. odgovorni urednik

a) glavni urednik

a) Skupščina sodelavcev

6. člen

Skupščina sodelavcev (v nadaljnjem besedilu skupščina) sestavljajo sodelavci lista. Sodelavec je vsak študent slovenskih visokošolskih zavodov, ki pošlje uredništvu v šestih mesecih pred sklicom skupščine najmanj dva prispevka.

Redno skupščino sklicuje glavni urednik oktoobra.

Izredno skupščino sklicuje glavni urednik na pobudo ali zahtevo sveta sodelavcev, uredniškega odbora ali 30 sodelavcev.

7. člen

Pristojnosti skupščine so:

1. sprejema statut in odloča o njegovih spremembah.
2. voli in odpokliče članke sveta sodelavcev.
3. določa koncept lista.
4. odloča o pripojitvi, združitvi in ukinitvi lista.
5. sprejema finančni načrt.
6. odloča o pritožbah zoper sklepe sveta sodelavcev.

8. člen

Sklicanje skupščine se objavi v Tribuni najmanj sedem dni pred zasedanjem.

Zasedanje skupščine vodi delovno predsedstvo treh članov, od katerih mora biti eden član uredniškega odbora.

Skupščina zaseda, če je prisotnih polovica sodelavcev. Skupščina polnoveljavno sklepa, če glasuje za sklep večina prisotnih. Za odločitev, ki so besivnega pomena za Tribuno, mora glasovati polovica vseh sodelavcev.

Zadeve bistvenega pomena za Tribuno so: sprejem in sprememba statuta, bistvena sprememba koncepta lista, združitve, pripojitve ali ukinitve Tribune.

b) Delovna skupnost

9. člen

Delovna skupnost sprejema na svojem zboru pravilnik o sistematizaciji delovnih mest, pravilnik o honorarjih, pravilnik o disciplinski in materialni odgovornosti.

c) Organi upravljanja

1. Svet sodelavcev

10. člen

Svet sodelavcev vodi skupščina na zasedanju za dobo enega študijskega leta.

Svet sodelavcev šteje 20 članov, ki voli izmed sebe predsednika.

Predsednik sveta sodelavcev pripravlja skupaj s glavnim urednikom seje in jim predseduje.

Administrativno zadevo v zvezi z delom sveta sodelavcev opravlja uprava lista.

11. člen

Pristojnosti sveta sodelavcev so:

1. voli in odpokliče glavnega urednika, odgovornega urednika in uredniške rubrike.
2. umarja koncept lista
3. opravlja drugo zadevo, ki jih sprejme skupščina.

V zadevah iz prve točke prejšnjega člena morata biti prisotni vsaj dve tretjini članov sveta sodelavcev.

Izvoljen je urednik, za katerega glasujeta dve tretjini članov sveta. V zadevah iz 2. in 3. točke velja navadna večina.

II. Uredniški odbor

12. člen

Urednike voli svet sodelavcev za dobo enega študijskega leta izmed sodelavcev lista, ki predložijo kandidature za posamezne rubrike.

Vsak sodelavec lahko kandidira za dve uredniški mesti. Izvoljen je lahko za urednika samo ene rubrike.

Uredniška mesta razpiše prejšnji glavni urednik Tribune v začetku šolskega leta v Tribuni.

Dotedanji uredniki lahko ponovno vložijo kandidature za isto ali drugo uredniško mesto. Seznam izvoljenih urednikov se objavi v Tribuni.

13. člen

Uredniški odbor:

1. zbira prispevke.
2. odloča o objavi prispevkov.
3. upošteva smernice sveta sodelavcev.
4. opravlja druge zadeve (udeleževanje sej, prirejanje razgovorov, ki so del urejanja lista, itd.)

Za svojo uredniško politiko odgovarja svetu in skupščini sodelavcev ter javnosti.

III. Odgovorni urednik

14. člen

Odgovorni urednik:

1. kritično ocenjuje posamezne prispevke avtorjev.
2. daje pobudo za izboljšanje vsebinskega koncepta.
3. koordinira delo med uredniki.
4. odklanja prispevke v soglasju z urednikom rubrike oziroma s celotnim uredniškim odborom.
5. zadrži prispevke v soglasju z urednikom rubrike, ki nasprotujejo ustavi in predpisom.
6. odgovarja za list po zakonu o tisku.

IV. Glavni urednik

15. člen

Glavni urednik:

1. usmerja širši koncept lista.
2. vodi organizacijo dela v uredništvu: vodi seje uredniškega odbora, pošilja članke uredništva na prireditve in potovanja, skrbi za dobre odnose.
3. izdelava odlog finančnega načrta.
4. se v uredništvu, skrbi za nemoten potek dela itd.
5. izdelava predlog sistematizacije mest.
6. določa avtorstva honorarje in penale na osnovi pravilnika o honorarjih.
6. sklepa pogodbe s tiskarno in drugimi pravnimi in finančnimi osebami in skrbi za njihovo izvrševanje.
7. zastopa list pred javnostjo in državnimi in drugimi organi.
8. nadzira delo uprave.
9. je disciplinski starešina in odredbodajalec.
- V. Uprava

16. člen

Upravni delavci opravljajo sekretarske, blagajniške, kartotečne, arhivske in druge podobne posle.

Sistematizacijo delovnih mest in honorarje določa zbor delovne skupnosti s pravilniki.

III. Prehodne in končne odločbe

17. člen

Ta statut začne veljati, ko ga sprejmeta izdajateljski svet in plenum Univerzitetnega odbora ZSJ.

Sprejeti statut se objavi v Tribuni.

Instrumentalisti

Če imate veselje do sodelovanja v naši folklorni skupini

Lepo je v naši domovini biti mlad

Pesem »Lepo je v naši domovini biti mlada« je lepa in zanosna pesem. Toda če trezno premislimo, moramo tudi to pesem uvrstiti k armadi majhnih laži, ki hočejo v najlepši luči reklamirati našo stvarnost. Ta stvarnost pa je kakor vsaka druga silno prozaična. Ena od velikih značilnosti naše stvarnosti je neenakost.

In bog je ustvaril žensko (golo)

Nov začetek je pred nami, novo šolsko leto, dva meseca sta že mimo. Zaradi tega se v našem javnem in kulturnem življenju pač ne bo ničesar spremenilo; le tavanje o pokvarjenosti naše mladine bo postalo večje. Tisti, ki smo kakorkoli prišli na pedagoško akademijo, bomo imeli ta problem vedno pred seboj. Danes je

Odgovor že, toda brez dezinformiranja

Ker vsebuje tako prvi kot drugi članek Dimitrija Rupla le preveč namernih ali nenamernih dezinformacij in netočnosti, imam za potrebno, da se še enkrat oglašim.

O problemih dijaških domov je v mesecu septembru pisalo Delo trikrat. Dva članka je napisal Janko Svetina —

Zavedam se, da je težnja po absolutni enakosti samo iskanje izgubljenega raja. Zelim le, da bi vsaj vsem mladim ljudem omogočili minimalne pogoje za življenje in za študij, sicer se govorice o naši nadobudni mladini sprevrata v mit.

Ta mit lahko razgalimo, če pogledamo študijske pogoje, ki spremljajo človeka že od prvega dne šolanja.

Priznajmo si, da lahko študira samo ta, kdor ima denar. Vsi drugi avtomatično odpadejo.

Če bi ne bilo v ustavi govora o obveznem šolanju, bi se odstotek nepismenih pri Slovencih močno zvišal, zato ker bi si mnogi starši premislili, preden bi sploh dali otroka v osnovno šolo, kajti stroški za šolanje iz leta v leto rasejo. Pri tem pa skupine ljudi, ki se ukvarjajo z izdajanjem šolskih knjig, služijo lepe honorarje. Vzemimo en sam primer, ki se mi zdi klasičen za šolsko založniško politiko. Primerjajmo srbohrvatski berili za isti, sedmi ali osmi razred. Eno je iz leta 1957, drugo pa iz 1961. leta. Vsebinsko obeh je do polankosti enaka. Tudi vinjete je narisal isti slikar. Vsebinsko so vinjete v obeh knjigah enake. Razlikujejo se le v tehniki risanja. Zaradi tega je bilo menda

potrebno izdati novo knjigo in zaradi tega je izdaja iz leta 1957 neuporabna. Od Američanov nismo uvozili samo gube, tudi naš smisel za business je čisto ameriški.

Finančno vprašanje se še bolj zaostri na srednji šoli. Največje žrtve finančnega pomanjkanja so tu otroci slabo situiranih podeželskih staršev. Svoje otroke lahko šolajo v mestnih šolah samo premožni kmetje. Toda izmislili smo si zanimivo rešitev. Vlogo mecena revnim, toda nadarjenim kmečkim sinovom, smo po dolgih letih spet prepustili Cerkvi.

Da me ne bo nihče dolžil kritikanstva itd., bom navedel konkreten primer: Z ustanovitvijo semenišča v Mariboru se je pokazala potreba po novih kadrih. Te je Cerkev začela novačiti med revnimi kmečimi sinovi. Toda, ker Cerkev nima splošno izobraževalnih srednjih šol, obiskujejo ti fantje obe mariborski gimnaziji. Tu pa pride do paradoksnе situacije: Fantje namreč živijo v prostorih semenišča, se pravi, pod Cerkvemim vplivom, hodijo pa v šoli, kjer jih vzgajajo v socialističnem duhu.

Ne nasprotujem taki potezi naše Cerkve. Zdi se mi pametna in ne nazadnje tudi človeška. Nikjer ni namreč rečeno,

da bodo vsi ti fantje postali duhovniki. Cerkev jih samo preživlja. Ironično se lahko nasmehnem samo našemu družbeno-vzgojnemu konceptu, ko pa vendar ne želimo državljanov obremenjenih z verskimi predsodki. In tako se ta družbeno-vzgojni koncept biže s samim seboj. Kolikor vem, nekateri občinski komiteji ZMS še danes ob birmanskih dnevih prirejajo množična mladinska zborovanja.

Se nekaj k vzgoji mariborskih »semeniščnikov«: medtem ko jih najprej prepustijo vplivu Cerkve, pa partijski organi na eni od obeh gimnazij sklepajo, kako bi IMBOLJ »Pazila« nanje. Priznati moram: denar je ustvaril zelo zahotatano situacijo.

Zakaj zmeraj otroci odgovarjajo za grehe staršev? Ali ne pojejo pesmi »Lepo je v naši domovini biti mlada« oboji; otroci iz situiranih in otroci iz slabo situiranih družin? Čas je, da se zamislimo nad tem. Enake pesmi — enaki pogoji. Ali pa pišimo pesmi samo za te, ki lahko res iz srca zapojejo »Lepo je v naši domovini biti mlad. Nekateri namreč to pojejo samo iz veselja do petja.

Peter Baloh

zgolj varnostnih ukrepov sem vprašala še blagajničarko, če film mladini izpod tistih let ni prepovedan. Zardela sem, ko je prijazna tovarišica zmagoslavno pogledala po dolgi vrsti čakajočih in me ironično vprašala, če sprašujem zase. Seveda so se smejali, veselo, gromko in mene je skoraj prijel, da bi se smejala z njimi njeni duhovitosti, če bi le vedela, zakaj neki se ji je zdelo moje vprašanje tako zelo smešno, tako preveč smešno.

Prvi deli filma so bili sprejeti mirno, brez smeha in komentarjev. Sedeli smo v peti vrsti, okrog nas je bilo polno otrok, najrazličnejše starosti. Najprej se je na platnu pojavila grozljiva postava, zavila v črno, njena izlegnjena roka nam je pokazala na še grozljivejši napis Črno-beli zvezek — Kdo je morilec? To je po vsej verjetnosti trik, ki naj bi te nalezliliziral in psihološko pripravil na resno filmsko dogajanje, posebno, ker so te reklame kar se da okusno opremljene z nekaj primesmi zamolklo barvnih odtenkov. To je približno tako kakor s filmsko kritiko, ki izhaja v Večeru. Menda sem načelno proti tem kritikam, ker mi pogostokrat povedo le to, da imamo v Mariboru tudi ljudi, ki si ne znajo poiskati drugega dela, pa nam pišejo o svojih nesposobnostih resničnega doživljanja in razumevanja sedme umetnosti.

Med samo predstavo sem bila v veliki zadregi, to se pravi, kar vsi trije. Komaj sem sledila glavnemu junaku pri njegovih vratolomno hitrih skokih iz ene postelje v drugo. In vsaka postelja je bila dobro založena in opremljena s prav tako dobro vidnimi ženskimi čari. Nisem pretiran moralist in tudi bratoma ne mislim vsiliti svetniške ariole okrog glave; le hudo žal mi je bilo, ker sem izgubila toliko nepotrebnih besed o detaljih, ki tu niso bili samo nakazani, o simboliki, ki je bila

tu tako grobo in grenko resnična. Domov smo šli sramežljivo in vsak zase skušati pozabiti na obljubo, da se bomo pogovorili, kaj je film vsakemu od nas povedal in morda skušali izluščiti tudi osnovno idejo filma. Od takrat sem polna izgovorov in kakor da sploh ne hodim več v kino. Vkljub vsemu pa se še neprijetno zdrznem, če vidim, koliko otrok obiskuje zanje neprimerne filme. Vzemimo npr. film Jules in Jim. Dvomim, da so današnji otroci res toliko zreli, da bi bili sposobni pravilno razložiti vse tisto, kar tepe našega modernega človeka po glavi, pa naj bodo to moralni, seksualni, materialni ali psihološki problemi. Nič nimam proti kavbojkam — glavni junak je dober in vse dobro zmagal. Tudi ne zamerim upravam kino podjetij, če si pri izbiri programa pomagajo s starim, preizkušenim načelom — »In bog je ustvaril žensko golo zato, da nam bo privabila ljudi v naše dvorane.« Dobro, naj nas imajo za norce, toda nikar otrok, zakaj jim kljub vsemu ne bi dali nekaj možnosti in dovolj časa za otroštvo.

In kaj delajo naši učitelji in starši? So morda kdaj začutili potrebo, da bi se posvetovali med seboj in uvedli nekaj osnovne kontrole nad filmi, ki jih otroci gledajo. Morda so prehitro vrgli puško v koruzo in se zdaj s samorščnostjo branijo pred tem problemom s praznim govorjenjem, kako pokvarjena in nekulturna je današnja mladina. Morda bi bilo manj sivih las, če bi se starši in učitelji vsedli skupaj in našli ali vsaj poizkušali najti izhod. Verjamem, da izhod je.

Hudo je, če se mladi človek preobije samo zato, ker nismo ničesar storili in ima potem vse življenje pokvarjen žoldec. In zelo hudo je, če se mora preobjesti ravno reklamno perverzne seksualnosti.

Ana Vilič

enkrat kot uvodnik (!), drugi pa na kulturni strani obsirnejšo analizo tega problema. Tretji članek je napisal Emil Rojc, obsegal pa je več kot četrtino formata bitko Dela. Ta članek je zelo poglobljena analiza stanja v dijaških domovih, jasno pa so precizirana tudi stališča ZMS. Ljubljanski dnevnik je posvetil tribuni o problemih dijaških domov pol strani. Mladina celo stran, Tribuna pa pol. Po zabiti pa tudi ne smemo RTV, ki je tudi imela ta problem na svojem programu — jaz vem za dvakrat. To je prva dezinformacija Dimitrija Rupla, ki trdi, da v tisku nismo plastično publicirali teh problemov in da je bila javnost obveščena »le v obliki časopisnih notic«.

2) Druga dezinformacija, ki pobija njegovo »ključno sekvenco članka«, je ta, da preprosto nihče od medobčinskega sklada pa do republike ne ve, kje je vzel (Dimitrij Rupel namreč) tistih 900 milijonov. Teh 900 milijonov ni in so samo njegova preprosta izmislihotina.

3) Da je bil dosleden samemu sebi, je še eno »predrzo trditev«, kot jo sam imenuje, utemeljil z neresnično vestjo. Predsednik okrajne skupščine namreč ni sklical v obdobju po tribuni prav nobenega sestanka z medobčinskim skladom, kjer bi se odobrila omenjena sredstva. O milijonih, o katerih pišem v svoji prvi polemiki, bi rad poudaril, da prihajajo delno ravno po poti »od spoda« (ostalih 75 milijonov je dala RTV, ki jih je bila dolžna prispevati OS Ljubljana zaradi boljše rešitve v zvezi s konceptom prehodnega doma). Okrajna in občinske skupščine vlagajo vse sile, da bi našle še bolj ustrezne virov financiranja celotnega strokovnega šolstva, v okvir katerega spada tudi reševanje problematike domov. Problem ustano-

viteljskih in soustanoviteljskih pravic ter dolžnosti financiranja strokovnih šol je namreč še daleč od tega, da bi bil jase. Na tem področju moramo v prvi vrsti izbojevati bitko za jasnejše principe. Samo tehnični izračun bi takoj pokazal, da je nemogoče pričeti z gradnjami v tako kratkem obdobju, kot se predvideva (konec leta ali v začetku naslednjega leta), saj se projekti za gradnjo domov ne delajo nekaj ur in se urbanizacija ne določa od danes na jutri. To le potrjuje dejstvo, da sta okrajna skupščina in medobčinski sklad že dosti prej mislili na gradnjo novih domov in da to le ni eden od tistih preklicanih administrativnih posegov. Preden se je avtor omenjenega članka lotil pisanja, bi bilo vsekakor bolje, da bi skušal ugotoviti, kako prihaja do teh sredstev, ne pa da vse označi za administrativno reševanje. Vsak lahko ugotovi, da iz tega, kar je napisal, ne more narediti zaključka: to je administrativni ukrep! Edino, če se postavimo na stališče, da so medobčinski sklad, občinske in okrajna skupščina administrativni organi?!

Med drugim mi očita avtor omenjenih sestavkov, »da prihajam v protislovje s samoupravno potjo in jo proglašam za edini način«. Ob tem želim napisati naslednje: Čeprav je samoupravna pot reševanja problemov učinkovitejša, pa moramo ugotoviti, da je dostikrat težavnejša. Veliko lažje je pač izdati administrativni ukrep in se v tistem trenutku rešiti vseh težav. Vsak administrativni ukrep pa povzroči vzporedno poleg pozitivnega efekta tudi negativne. Ustvarjajo iluzijo, da učinkovitejša pot reševanja problemov, iluzijo, da smo postavljeni v odvisni, ne pa ustvarjalni položaj itd. Administrativnih ukre-

pov predvsem ne bi smeli zahtevati takrat, ko sami nismo nič naredili. Ne bi torej smeli biti ti ukrepi potuha za našo nedejavnost. Sem celo mnenja, da je prav, da nas kdaj kakšna stvar čimbolj temeljito udari po glavi, ker se nismo sistem samoupravljanja. Ali ni ravno to poslužili vseh oblik, ki nam jih nudi naš eden od tistih zelenih ciljev, ko smo v naši družbi zavestno hoteli in tudi že uspevamo ustvariti takšno situacijo, da naša nedelavnost, pasivnost, kritiko zaradi kritike itd. maščujejo nereseni problemi, pred katerimi se v praksi znajdemo. Naša moč se bo kazala v tem, da v takšnih situacijah ne bomo takoj posegli po administrativnih ukrepih in s tem opravičevali lastne lenobe in pasvnosti. Uspehi bodo vsekakor večji, in to zato, ker ne bomo samo nekaj premaknili v praksi, ampak tudi v človeku.

Če se problemi zaostrijo do te meje, da so v nevarnosti že osnovni življenjski pogoji človeka (oz. minimalna potrebna sreča sto in sto mladih ljudi, kot pravi D. Rupel), pa je seveda jasno, da je najvažnejše rešiti ta problem, in to na kakršenkoli način. Strinjam se, da je tudi pri problemu dijaških domov ponekod že prišlo do te meje in lahko povem, da je mladinska organizacija že in da bo še iskala vse poti, da se te razmere takoj uredi, kar je bilo poudarjeno že na naši javni tribuni. Seveda so to lahko le začasne in delne rešitve in jih bo treba prej ali slej vključiti v normalno, samoupravno pot reševanja problemov.

Mitja Rotovnik

O problemu „idejnega nivoja“ študentov

V letošnji 21. in 22. številki »Tribune« smo spet odprli vprašanje družbene angažiranosti študentov. S tem v zvezi bi želel in poskusil odgovoriti na nekatere vprašanja, obenem pa odpri nekaj novih.

Prispevek Marjana Ulčarja »Nekateri aspekti delovanja ZK na ljubljanski univerzi« je bil objavljen v 21. številki. Do obsežnejše obdelave posameznih činiteljev ni prišlo; morda zaradi kompleksnosti problemov, morda pa je bil temu vzrok tudi skrčen obseg, saj so bili objavljeni le odlomki. Vendar bi se želel zadržati na enem samem od problemov, ki jih je Marjan Ulčar omenil.

Med drugim smo brali, da je na univerzi »idejni nivo« zlasti mlajših komunistov tudi sicer razmeroma nizek. »Mislil, da lahko isto ugotovitev posplošimo kar na večino študentov, pri čemer jemljem kot »idejni nivo« splošno teoretsko

podlago o družbeno-ekonomskih procesih in iz tega izhajajočo splošno usmerjenost na razmišljanje in razpravljanje o konkretnih družbeno-ekonomskih procesih naše stvarnosti.

Prav gotovo ni odraz nekega »idejnega nivoja« sedaj med študenti tako splošno razširjeno kritiziranje vseh mogočih pojavov, ki se pri nas opažajo in so morda njihove žrtve neposredno ali posredno tudi študentje, čeprav ne gre zanikati, da je v teh pojavih tudi kaj negativnega. Ravno tako je treba priznati, da to kritiziranje ni samo mlatenje prazne slame, saj opozarja na pričujoče napake. Vendar je zaskrbljujoče dejstvo, da ob nerazumevanju vsebine in dolgoročne tendence kakšnega ukrepa to kritiziranje preraste v aprioristično negativno stališče do vsakega pojava, ki je pokazal le najmanjšo slabost oz. je sploh še ni utegnil pokazati; argument za to stališče pa je dostikrat neuspeh kakšnega ukrepa, ki je že zgodovina, ali pa nekvalificiran poizkus razlage razvojnih tendenc naše graditve.

Pustimo ob strani vprašanje družbenih fakultet (pravo, ekonomija itd.), ker je pravzaprav naloga učnega načrta, da študentom da obsežen »idejni nivo«, in pogledimo, kako se rešuje to vprašanje na ostalih fakultetah. Uvedba predmeta »Družbene vede« ali kakor se že na posameznih fakultetah imenuje, je gotovo imela namen nuditi študentom osnovo za »idejni nivo« in jim na ta način omogočiti aktivnejše sodelovanje in boljše razumevanje konkretnega družbeno-ekonomskega dogajanja.

Kakšen je pouk »Družbenih ved«? Kot prvo moramo ugotoviti, da je pristop k reševanju tega problema zelo heterogen, saj nekatere fakultete pojmujejo predmet kot proučevanje Ustave, mogoče je prisotna tudi enciklopedična obravnava ukrepov, ki so spremljali naš celotni razvoj

v luči specifične dejavnosti fakultete; druge fakultete pa pojmujejo predmet kot kurz sociologije v različnih tancinah.

Druga ugotovitev se nanaša na kvaliteto znanja. Glede na splošno zaostritev študijskih pogojev nas lahko začudi dejstvo, da izpitni kriteriji za izpit iz »Družbenih ved« niso pretirano strogi. Morda pa je odgovor v tem, da je bil predmet kot »nujno zlo« pač uvrščen v učni program; glede na ostrino ostalih pogojev, ki so pa bistveni za določeno fakulteto, se ta predmet jemlje bolj milo.

Mislil, da tak način ne zagotavlja zadovoljivega »idejnega nivoja«, kot bi ga bilo pričakovati od bodočih strokovnjakov. Kot prvi korak k reševanju tega vprašanja bi bilo po mojem mnenju potrebno pristopiti h konsolidaciji učnega načrta, ki naj bi obsegal temeljne zakonitosti družbeno-ekonomskih procesov in pa njihove opredelitve oz. razjasnitve v luči naše splošne ekonomske politike, kot se je razvijala v procesu naše socialistične graditve.

Drugi korak pa bi po mojem mnenju prišel spontano iz študentskih vrst. S tem mislim na večje zanimanje za predmet, saj si ne moremo predstavljati v današnjem času študenta, ki ga ne bi zanimali načini reševanja problemov, ki so se v naši novejši zgodovini pojavljali, posebno ker bi s takimi osnovami lažje razumel in zasledoval reševanje tekočih problemov. Z večjim zanimanjem za predmet pa bi prišli tudi do boljše kvalitete znanja in »idejnega nivoja«.

Iz tega temeljnega problema pa po mojem mnenju sledi odgovor na zaskrbljenost, ki jo izraža v 22. številki članek »Studentska organizacija na razpotju«, ko razpravlja o sodelovanju (aktivnem) študentov na svobodnih katedrah in različnih tribunah ter ostalih perečih vprašanjih. Večini študentov manjka neki osnovni te-

melj, ki bi jim omogočal tudi globlje razumevanje problemov sploh in ne samo površno opazovanje in čeprav bi si radi poglabili svoje znanje, ne morejo najti primernega načina povezave, na primer s predavateljem.

Mislil, da bi TRIBUNA, ki si je s svojim načinom dela pridobila v zadnjem letu med študenti nesluteno popularnost, lahko sodelovala pri reševanju tega problema morda s tem, da bi v posamezni številki posvetila eno stran obravnavi posameznih temeljnih problemov naše socialistične graditve v luči njihovega razvoja in osnovnih smeri njihovega nadaljnjega napredka, ob sodelovanju pristojnih strokovnjakov. Pri tem si pod temeljnimi problemi predstavljam prav vse od industrije do kulture, saj družbena angažiranost študentov prav gotovo ne bo iskala izraza samo v reševanju problematike visokega in višjega šolstva, čeprav ne smemo zanikati dejstva, da bo ravno urejenost študijskih razmer še bolj stimulirala družbeno angažiranost študentov na ostalih področjih.

Ob koncu moram pripomniti, da so te moje misli nastale iz stikov, ki sem jih imel s študenti raznih fakultet; pisal sem brez konkretnih podatkov, zato ne želim, da bi kdo ta sestavek razumel kot definitivno ugotovitev in kritiko. Nasprotno, moja želja je bila, da bi o tem vprašanju odprli širšo diskusijo, ki bi bila podprta z analizo točnih dejstev. Prav tako se nisem spustil v razmišljanje o višini »idejnega nivoja« na družbenih fakultetah, kajti, kot že rečeno, zato je potrebna analiza podkrepljena z dejstvi, kar zahteva ožji in detailnejši pristop k problemu, to pa zahteva tudi veliko časa. To bistveno pomanjkljivost lahko popravi širša diskusija.

Tomo Tadel

Tribuna in Zveza študentov

V zadnjem času se je med ljubljanskimi študenti sprožil cel plaz razprav in polemik o perečih družbenih problemih in njihovem razreševanju, ob tem pa so z vso močjo prodira na površje vprašanja vloge študentov kot občanov v naši družbi, vprašanje njihovega vključevanja v družbeno dogajanje ter vprašanje ustreznosti obstoječih mehanizmov, ki naj bi to omogočali. V tem okviru je seveda treba zastaviti tudi vlogo in naloge študentskega lista Tribune.

Izredno dinamičen družbeni razvoj, ki nas vedno znova postavlja v novo, bolj in bolj zapleteno družbeno situacijo, prinaša s seboj vrsto problemov, odklonov in stranskih poti. Vse to pa se neizogibno

reflektira v zavesti ljudi, v njihovem odnosu do obstoječe družbene stvarnosti, v njihovih stremiljenjih in seveda tudi v njihovem delovanju pri spreminjanju stvarnosti. Ali ni bila morda lanskoletna Tribuna v veliki meri pravzaprav odsev razmeroma zapletenega družbenega položaja, v katerem trenutno smo, in razmeroma velikega števila nerešenih problemov? In vsebina razprav na lanskoletnih svobodnih katedrah, ki jih je organizirala Zveza študentov na nekaterih fakultetah in univerzi, prav tako! Prav ti, četudi nekateri od njih le začasno in objektivno nujno zaostreni, družbeni problemi so povzročili med študenti intenzivnejša razmišljanja in iskanja — seveda v različnih, progresivnih in konservativnih, z našim sistemom združljivih in nezdružljivih smereh. (In ne morda Perspektive. Perspektive so na tej bazi že začete procese med študenti, objektivno vzeto, kvečjemu intenzivirale.)

Na univerzi smo torej dobili nekaj, kar ni samo nekakšna idejno in politično amorfná množica, formalno vključena v Zvezo študentov, ki razen potrebe po udeleževanju na nekaterih že tradicionalnih, da tako rečem, hobbyjevsko zastavljenih področjih dela, ne čuti in ne kaže kake večje družbene prizadetosti in angažiranosti. Med študenti je prišlo do resnične razgibanosti in aktivnosti, torej aktivnosti (vključujoč tu vse njene oblike od kritike do neposrednega reševanja problemov), ki izhaja iz družbene prizadetosti in v bistvu zdrave nepomirljivosti z obstoječimi problemi in deformacijami v družbi, in ki kljub določenim abstraktnosti nekaterih prizadevanj teži za dosego konkretnih, pozitivnih učinkov v družbi.

K temu je potrebno dodati še to, da je ta neposredna aktivnost študentov prav zdaj v fazi intenzivnega oblikovanja in bomo kmalu videli, ali bo sposobna izogniti se določenim nevarnostim, ki ji stoje na poti. (Te nevarnosti, pa tudi prednosti družbene angažiranosti študentov analizira Marko Kerševan v 10. številki Teorije in prakse.)

Tisto, kar je vsem tem, čeprav včasih različno usmerjenim idejnim in političnim prizadevanjem in stremiljenjem posameznikov in skupin študentov, skupno, je po eni strani izredno kritičen odnos do naše družbene stvarnosti — pa najsi je ta odnos v konkretnih primerih odsev nerazumevanja zakonitosti družbenega razvoja in neupoštevanja objektivnih težav v njem, ali pa izraz upravičenega nezadovoljstva zaradi anomalij, birokratskih deformacij in drugih slabosti subjektivne narave. Po drugi strani pa jim je skupno v vse širši in širši krog študentov prodirajoče spoznanje, da je za učinkovitejšo in uspešnejše razreševanje družbenih protislovij poleg oblikovanja jasne programske usmeritve in deklariranja za načelo samoupravnosti v naši družbi treba več storiti v smeri izpopolnjevanja konkretnih družbenih mehanizmov, ki naj bi realizacijo tega programa in tega načela dejansko omogočali. V bistvu gre za zahtevo po hitrejšem prilagajanju družbenih mehanizmov doseženi stopnji v razvoju družbenih odnosov. Na univerzi se to izraža v zahtevi po oblikovanju primernejšega instrumentarija, ki naj študentom omogoči polnejše vključevanje v družbeno

dogajanje, ali z drugimi besedami, v zahtevi po demokratizaciji Zveze študentov.

Demokratizacija Zveze študentov pa pomeni povečan vpliv posameznika na formiranje politike Zveze študentov, to pomeni njegovo možnost, da tudi neposredno (torej ne samo po liniji — sestanek ZS oddelka ali letnika — odbor ZS oddelka ali letnika — fakultetni odbor — univerzitetni odbor) vpliva na stališča fakultetnega in univerzitetnega vodstva ZS in tudi prispeva k oblikovanju javnega mnenja. Prav borba za neposredne komunikacije v Zvezi študentov (vključno s Tribuno) predstavlja osrednjo nalogo pri demokratizaciji študentske organizacije. To se izraža tako v predlagani praksi javnih razprav kot delovne metode univerzitetnega odbora kakor tudi v predlagani funkciji zbora zainteresiranih študentov pri bodočem urejanju Tribune. Kolikor to zahtevo pojmuje kot zahtevo po nečem, kar je manjkalo, torej kot zahtevo po izpopolnitvi organizacijskega mehanizma Zveze študentov, je to nedvomno pozitivno. Kolikor pa vidi kdo v tem način za ustvarjanje protijutne osrednjemu vodstvu ZS, pa to objektivno pomeni oblikovanje novega mehanizma, nove »strukture« ali »modela«. V tem trenutku lahko postane Tribuna glasilo tistih posameznikov ali skupin, ki vso demokratizacijo v družbi in prilagajanje ZS novim potrebam vidijo le v ustvarjanju rivalitete in »opozicije«.

Ce pa nam bo uspelo na osnovi skupnega hotenja po toornejšem vključevanju študentov v reševanje problemov ožjega in širšega družbenega okolja v največji meri razviti organizacijski mehanizem Zveze študentov, torej oblikovati tudi neposredne komunikacije v organizaciji, potem se nam vprašanje vloge Tribune kot lista Zveze študentov (ne pa Univerzitetnega odbora ali uredništva) postavlja povsem v drugačni luči. Tribuna bo v tem primeru po eni strani sestavni del organizacijskega mehanizma Zveze študentov, torej sredstvo, s katerega pomočjo naj se razvija svobodna izmenjava mnenj o družbenih (predvsem tudi univerzitetnih!) problemih in kot taka tudi ena od oblik neposrednega komuniciranja v Zvezi študentov. Sestavni del pravim tudi zato, ker lahko v Tribuni poteka samo en del procesa formiranja politike Zveze študentov, medtem ko poteka drugi, neizogibni del prek drugih oblik dela Zveze študentov in samoupravnih organov (seveda skupaj z drugimi občani oz. delovnimi ljudmi). Po tej plati menim, da nikakor ne bi smeli precejevati objektivnih možnosti, ki jih Tribuna oz. publicistika nasploh ima pri »spreminjanju tega sveta«, na kar je opozoril že Rastko Močnik v prvi letošnji številki Tribune. Po drugi strani pa je Tribuna tudi glasilo naprednega študentskega gibanja, to je Zveze študentov, ki navzven predstavlja (demokratsko sprejeta) stališča in poglede študentov o družbenih problemih. Na ta način pa se Tribuna tudi vključuje v splošno razpravo občanov o družbeni problematiki in tako pomeni eno od sredstev za integracijo študentskih stremiljenj in teženj v splošno družbeno prizadevanje.

Marjan Ulčar

ALI BO IDEJNO VZGOJNO DELO NA ŠOLAH RES ZAŠLO V PRAKTICIZEM

Stvar, ob kateri se nam ponavadi zataknje, je politično ideološko izobraževanje. V Sloveniji imamo 24 gimnazij in skoraj toliko učiteljskih in drugih srednjih šol. Najbolj razširjene oblike politično-ideološkega izobraževanja v preteklosti so bili marksistični krožki, ki so delovali v začetku leta na 26 srednjih šolah, proti koncu leta pa marsikje zamrli. Pri tem imam v mislih obe obliki delovanja — aktivno, kjer krožek deluje kot študijska skupina na debatni osnovi in drugo, ki temelji na osnovi predavanj (dijakov, profesorjev in študentov) in je zanj največkrat zadostna pasivna udeležba. Krožki so vključevali deset do petnajst dijakov, mentorji so bili večinoma profesorji ali na nekaterih ljubljanskih srednjih šolah študenti. Redke so bile organizacije ZM, katerih dejavnost je bila tolikšna, da je krožek lahko deloval v dveh skupinah: ena skupina je zajemala višje letnike, druga nižje (Zakaj tako?)

Kaj je tisto, kar mladih ljudi ni pritegovalo oziroma jih je ponekod celo odbijalo. Dejstvo, da so MK najbolj razširjena oblika dela, še ne upravičuje njihovega obstoja, zlasti potem ne, ko vidimo, kako malo pomeni »najbolj razširjena oblika«. V tem primeru ni oblika tisto, kar ljudi pritegne ali odbije. Ti krožki pač delujejo na študijski osnovi, njihov cilj je ne le seznanjanje z osnovnimi potezami marksizma, temveč predvsem poglobljanje, kar pa ni mogoče drugače kot

na študijski osnovi. Orientirati se moramo predvsem na vsebino in programe krožkov. Tu stojimo pred navidežno alternatibo: ali program nasloniti na študij filozofsko-teoretičnih osnov marksizma ali pa jih usmeriti v vrsto praktičnih in aktualnih problemov današnjega sveta, mednarodne politike in gospodarstva. Če se pri tej drugi usmeritvi bojimo, da bodo zašli v praktikcizem, grozi neposredna nevarnost dogmatizacije, ki jo »zahteva« žestopnja podajanja problemov, ali shlastičnega igranja s pojmi. Teoretično je stvar jasna. Odločiti se je treba za srednjo pot, ki pa praktično navedno ne uspe. Prvič je težko filozofsko-teoretične osnove marksizma podajati v obliki, ki bo dojemljiva za drugo in tretješolce, druga smer pa v praktični obliki navedno dobi črno bele dimenzije preteklosti, ker je nekaj samo dobro in drugo samo slabo. To so pač problemi, ki zadevajo neposredno nas same in je zlasti otežkočena kritika, saj je včasih povsem neposredna.

Pri vsem tem pa se moramo zavedati, da so sami srednješolci tisti, ki so navedno najbolj občutljivi in kritični do sedanjosti, v katero stopajo, najbolj neupljivi do (mnogokrat zlorabljen) besede demokracija in zelo radikalni v svojih težnjah in zahtevah. V tej radikalnosti in občutljivosti tiči nevarnost, ki je ponekod že molela na dan. Ker aktivni ZM po nekaterih šolah (z nepravilnim pristopom

zlasti na področju ideološkega izobraževanja) niso uspeli pritegniti dijakov, zato je tam organizacija ZM tuja, zunanja, nemladinska organizacija (v smislu dijakov-mladincev). In zato na teh šolah govorimo danes o depolitizaciji, ki se jasno izraža av načinu mišljenja dijakov — ki se v najboljšem primeru ukvarjajo s športom, pri tem pa izjavljajo; študirali bomo, s politiko pa se ne bomo ukvarjali. Mislim pa, da so prav v tem njihovem pojmovanju politike obsežene stvari, kot so demokratizacija, nestrokovno izobraževanje, humanizacija itd. In največkrat se neposredno na pojem politike veže tudi pojem morale.

Pot, ki se tu nakazuje res šele ob delnih primerih, je pot v tehnokratizem. To je pot, ki je morda naša neposredna nevarnost. Proti temu pa se borimo na navedno, včasih zelo čudne načine, ki se kažejo v besedah nekega srednješolca: »Kadar zaidemo v zgodovino, je vse preveč govorjenja in poveljevanja. Saj ne, da ne bi priznal dejstev. Kolikokrat smo bili še kot otroci, pa tudi danes se še nismo povsem otrsli tega, vžhičeni nad požrtvovalnostjo ljudi, ki so v velikih trenutkih zgodovine tudi sami bili veliki. Pa vendar je vse to le zgodovina: velika, upoštevana vredna, toda bolj ali manj črnobela zgodovina preteklosti. Kaj ne razumete, da si mi svoje ideale poiščemo lahko le v sedanjosti. Zato ostajajo take dese-

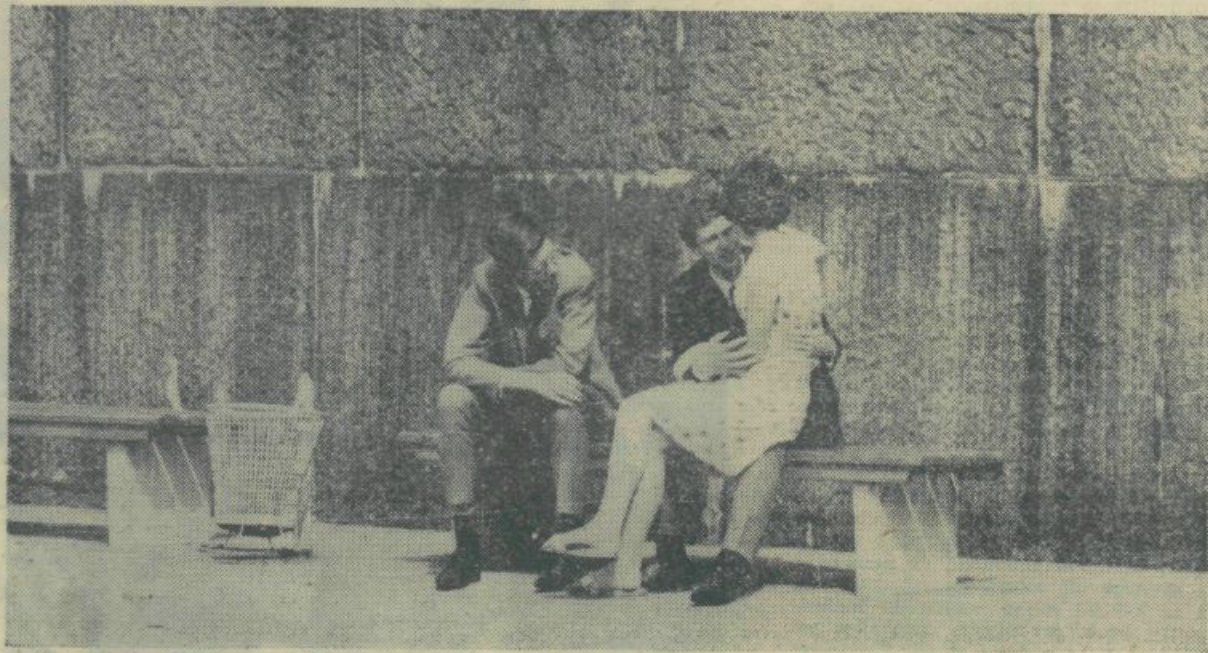
de (mladinskih funkcionarjev) prazne in gredo mimo nas. Ni res, da nočemo delati in da smo nezainteresirani. Toda, kadar postavimo konkretno vprašanje o našem gospodarstvu, o odmiranju oziroma samouresničevanju ZM, tedaj molčite ali pa nam »svetujete«, da to ni za nas. Kdaj bo vse to za nas?»

Te besede so lahko napotila za vse tiste, ki sestavljajo programe marksističnih krožkov. Take programe, ki bodo mlade ljudi pritegnili, odgovorili na njihova vprašanja, reševali njihove probleme in skozi to reševanje ljudi vzgajali in bogatili.

MK naj ostanejo študijske skupine. Toda, če bomo hoteli uspeti s to obliko, ji moramo dati tisto, kar je danes ponekod še prepovedana oblika, drugod pa se uveljavlja v enkratnih izbruhih: radikalnost. Tega naši mladinci največkrat pogrešajo.

Ne več — MK da ali ne — temveč, kakšni MK, s kakšnimi programi in s kakšno kvaliteto izvedbe teh programov. Mislim, da je program vprašanje, ki se ne da rešiti mimogrede in za silo, kot ga navedno še vedno rešujemo. Na koncu pa se vprašamo, zakaj je krožek zaspal. Potolažimo se z mislijo, da bo pač drugo leto bolje, na občinski komite ZM pa pošljemo poročilo: MK je obiskovalo 15 članov.

PINTAR MILAN

PROBLEMI NA IKŠ

Okrajni komite ZMS v sodelovanju s terenskimi organizacijami si je letos postavil nalogo spremljati aktualno mladinsko problematiko prek javnih tribun, ki naj obveščajo javnost o težavah, ki nastajajo v mladinskem okviru. Ta način obveščanja javnosti se zdi posrečen, ker so do sedaj aktualni problemi, ki tarejo mladino, ostajali močno v ozadju, ali pa so se reševali stihijsko, kar je na nekaterih področjih pripeljalo že do prave krize. Tako je izvenela prva javna tribuna o dijaških domovih, druga pa s svojim obravnavanjem neustreznih razmer na IKŠ pomeni nekakšno nadaljevanje prve.

Problem strokovnega izobraževanja je bil na primeru IKŠ postavljen v tako slabo luč, da je prav, če se zadržimo malo dlje ravno ob tem vprašanju. Vajensko šolstvo oziroma izobraževanje kvalificirane delovne sile za gospodarske organizacije, je bilo vsa povojna leta pastorek ostalega šolstva. Ob naglem razvoju srednjega in visokega šolstva so ponekod za izobrazbo kvalificiranih delavcev prirejali samo nekajmesečne tečaje. Mreža strokovnega šolstva pa se ni gradila, ali pa popolnoma nenačrtno. Tako so se dogajali pri meri, da npr. celo v Ljubljani o kaki načrtosti danes ne moremo govoriti. Delovanje dveh ali celo treh šol za isto stroko, kot se še danes dogaja, je izrazit primr te nenačrtosti. Ta pojav je znan v kovinski stroki in čas bi že bil, da preidemo v republiškem merilu na dolgoročno programiranje mreže strokovnega šolstva. Danes verjetno nihče ne ve, kakšne so potrebe gospodarskih organizacij po kvalificiranem kadru, oziroma kakšen naj bi bil profil tega kadra. Sheme učnih programov, ki jih izdeluje zavod za strokovno izobraževanje, so bile izdelane doslej le za nekatere šole in še te so bile (kar je razvidno iz mehanizma, kako so bili napravljeni) izdelane »od zgoraj«. Ponekod pa gospodarske organizacije, ki imajo »v posesti« določeno šolo, le-te prikraja po svojem okusu in potrebah. To je na videz prav in lepo, toda speciali-

zacija našega gospodarstva le še ni tako velika, da bi si kakšno podjetje lahko ustanovilo šolo zgolj za kritje lastnih potreb po kadru. Vzemimo za primer IKŠ. Ustanovitelj šole je skupnost železniških podjetij, šola sama pa je odprtega tipa, in 60 odstotkov dijakov se ne izobražuje za potrebe ustanovitelja-železnice. Toda šola je v čudnem položaju — celotno finančno breme za vzdrževanje šole nosi železnica. Dosedanji okrajni, bodoči medobčinski, sklad za financiranje šolstva se iz nerazumljivih razlogov izmika, tako da šola in internet predstavljata neke vrste mladinski hotel — oskrbovalnina v domu znaša namreč 17.000 din in bo verjetno že letos — 21.000. Svojim dijakom železnica sicer izplačuje stipendije in šolnino, ostali pa se vzdržujejo sami. Zato še zmerom obstaja neke vrste diskriminacija, pogojena s socialnim poreklom učencev v strokovnih šolah. Starši z osebnimi dohodki med 20–30.000 din ne zmorejo dolgotrajnega in dragega šolanja na srednjih šolah, zato so otroci iz delavskih družin, zlasti z podeželja, prisiljeni, da odhajajo šole, kjer traja šolanje krajši čas in si dijak sam prisluži del sredstev za izobraževanje. Se vedno pa ostaja vprašanje, zakaj konkretno IKŠ ne prejema sredstev iz centralnega sklada.

Dejstvo je, da so pri nas gospodarske organizacije še daleč od tega, da bi odvajale ustrezen del svojega dohodka za izobraževanje potrebnih kadrov. Za primerjavo in ilustracijo naj navedem sledeči primer: v Italiji porabi podjetje za šolanje enega kvalificiranega delavca v treh letih 2.600.000 lir, pri nas pa približno 1.500.000 din (železnica), kar ne predstavlja niti 0,5 odstotka letnega bruto produkta. Boljše je v tem pogledu stanje v izobraževalnem centru Litostroja, ki daje za izobraževanje 2,5 odstotka svojih sredstev.

Na vseh strokovnih šolah še vedno šepa praktični pouk. Če ustanovljamo šole za izobraževanje kadra, ki naj bi prispeval k modernizaciji proizvodnje, potem bi bilo logično pričakovati, da so stroji in orod-

ja, ki so šolam na razpolago za praktični pouk, vsaj toliko sodobni kot v proizvodnji. Žal pa je stanje ravno nasprotno — v šolskih delavnicah se nahajajo stroji, ki ne ustrezajo sodobnemu tehnološkemu procesu v gospodarstvu, ob prihodu v proizvodnjo pa padajo očitki, da šola ne daje tistega, kar proizvodnja od nje pričakuje.

Amortizacija osnovnih sredstev se v strokovnem šolstvu plačuje šele dve leti, in še to ne po običajni stopnji 10 odstotkov, temveč le 5 odstotkov. Če bi šole plačevale amortizacijo vsa povojna leta, bi danes prav gotovo ne bilo treba iskati sredstev pri vseh mogočih forumih, ker bi lastni skladi zadoščali za izgradnjo novih objektov... Škoda le, da se tega spomnimo 20 let prepozno.

Lep primer, kako se pri nas še zmeraj radi držimo predpisov, ki so že davno zastareli, pa so v korist podjetja, so vajenske nagrade. Ze zdavnaj so organi samoupravljanja v podjetju dobili kompetenco, da si sami določajo osebne dohodke po delu, za nagrade učencev pa velja predpis o razponu med 4000–6000 din. Ob letošnjih podražitvah se je vsem delavcem povečal osebni dohodek najmanj za 1.500 din, le vajencem ne. V privatnem sektorju ponekod prejemajo vajenci dohodek celo nad 30.000 din, v družbenem sektorju pa se še vedno držimo predpisa, ki so ga očitno »spozabili spremeniti«.

V celoti torej lahko problematiko strokovnega šolstva zvrstimo v tri glavne skupine: načrtna ustanovitve mreže strokovnih šol, problem ustanoviteljstva in iz njega izvirajoče vprašanje financiranja. Zdi se pa, da se pri reševanju šolskih problemov ne moremo znebiti vtisa, ki nam ga je zapustilo administrativno upravljanje. Še zmeraj se skušamo izogniti edino pravilni samoupravni poti in puščamo, da se po liniji najmanjšega odpora marsikaj rešuje po upravni poti. Podobne tribune predstavljajo v tem pogledu prav gotovo kvaliteten premik, ki bo pripomogel, da se bo družbeno upravljanje uveljavilo še v večji meri.

Ivo Marenc

Spomini na oktobrske dogodke v Kragujevcu

Pred 23 leti so v puste jesenske dni v Kragujevcu odjeknili strelji. Padlo je 7000 meščanov, z njimi 300 dijakov gimnazije. Tam, v hribovitem Balkanu. Šolske klopi so ostale prazne in zvezki nepopisani. Tristo mladih življenj, ki so komaj začela živeti. Sivega dne, 21. oktobra.

Cas celi rane. Ostati pa mora spomin.

V okviru prireditve ob obletnici dogodka so Atletska zveza Srbije, občinska skupščina Kragujevca in domači športni klub Radnički v zadnjih dneh oktobra pripravili veliko tekmovanje mladinskih atletskih reprezentanc jugoslovanskih in tujih mest. Steza štafetnega teka 7 krat 1000 m je potekala po poteh spominskega parka, med množičnimi grobovi in po mestnih ulicah.

Od prvotno 26 povabljenih in prijavljenih ekip (med njimi iz Nizozemske, CSSR, Poljske in SZ) se je tekmovanja udeležilo 147 mladih tekmovalcev iz Jugoslavije in CSSR: reprezentance vseh glavnih mest jugoslovanskih republik, vrsta iz Lidice (češka mladinska državna reprezentanca) in še ekipa iz 14 mest Jugoslavije. Tekmovalci iz Amsterdama, Varšave in Volgograda se letos prireditve žal niso mogli udeležiti.

Po sklepu prireditvenega odbora je tekmovanje potekalo za memorial »Kragujevački oktobar«, ki ga je v predhodno last za leto dni prejela zmagovalna ekipa, vsak njen član pa je dobil majhno maketo kragujevačkega spomenika in zlato spominsko značko.

Pred začetkom tekmovanja so vse ekipe prisostvovalle svečani komemoraciji in posadile sadike dreves v spominskem parku.

Tekmovanja se je udeležila tudi vrsta iz Ljubljane.

Na uradni razglasitvi rezultatov se je na zmagovalni oder povzpela vrsta iz CSSR, drugo mesto je zasedel Zagreb, Ljubljancem pa je pripadla bronasta spominska značka.

V zaključnem govoru se je predsednik kragujevačke občinske skupščine zahvalil vsem tekmovalcem za udeležbo in izrazil željo, da bi se na tradicionalnem tekmovanju za memorial »Kragujevski oktobar« vsako leto srečalo imčevo mladine iz različnih držav in tako ob spomenu na tragične dni manifestiralo željo mladih po svetu brez vojn, zahtevo po življenju v miru.

—pr

FILMSKI KADRI

Med mnogimi paradoksi, ki spremljajo jugoslovansko kinematografijo, je vsekakor tudi tako imenovano šolanje filmskih kadrov. Posebni vsebinski naglas dobi šolanje filmskih kadrov, če ga povežemo s trenutnim, dejanskim stanjem študentov na slovenski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, in to konkretno realnost soočimo z Osnutkom perspektivnega razvoja slovenske kulture in proslave za obdobje 1964—1970.

V okviru omenjenega Osnutka so potrebe po uspešnih filmskih delavcih aktualne in velike. V prihodnjih sedmih letih, ko bomo povprečno posneli pet celovečernih filmov in šestnajst kratkih filmov letno, bo naš film namreč moral imeti na voljo:

- 9 režiserjev celovečernih filmov,
- 10 režiserjev kratkih filmov,
- 6 scenaristov,
- 5 snemalcev celovečernih filmov,
- 5 snemalcev kratkih filmov,
- 2 dramaturga
- in tako naprej...

Zanimivo je, da slovenska kinematografija ZE DANES premore devet režiserjev celovečernih filmov (J. Babič, F. Čap, J. Gale, B. Hladnik, J. Kavčič, F. Križaj, F. Kosmač, I. Pretnar, F. Stiglic), prav tako pa tudi šest režiserjev kratkih filmov, pet snemalcev celovečernih filmov, šest scenaristov, pet snemalcev kratkih filmov in tako dalje (!?).

Tako imamo na prvi pogled — torej točno to, kar je v sedemletnem perspektivnem načrtu zaznamovano kot POTREBA slovenske kinematografije — vprašanje je le, ali ZMOREJO oziroma bodo ZMOGLI dosednji filmski delavci KVALITETNO izpolniti načrt domače filmske proizvodnje ali ne; saj so dosednji rezultati jasen dokaz, da do zdaj tega niso zmogli niti kvantitetno niti kvalitativno.

Potemtakem lahko mirno zapišemo, da zahteva sedemletni perspektivni načrt za domačo filmsko proizvodnjo NOV LJUDI; nove filmske režiserje, scenariste, dramaturge in druge z akademsko ali filmsko izobrazbo (med dosedanjimi šestimi režiserji naših celovečernih filmov, ki so na seznamu Društva slovenskih filmskih delavcev, ima le Boštjan Hladnik akademsko — filmsko izobrazbo), ljudi, ki bi bili zainteresirani premakniti vsebinsko problematiko v naših filmskih (ki se skoraj izključno ukvarjajo s problemi za NAZAJ, s problematiko, ki jo je v marsikaterem konkretnem primeru naša družba že likvidirala) NAPREJ, do tistih človeško-etičnih, moralno in miselnih spornih doživetij in doživljanj, ki jih sproti modificirana in kodificirana življenje samo! V filmu (in v umetnosti sploh!) bi umetniki morali spregovoriti o lastnih problemih prej, preden obravnavajo konference, kongrese ali skupščine problem kot širši družbeni pojav!

Priznam, življenjski, realni problemi zahtevajo za kronista človeka-umetnika!

In kdo je umetnik?

Definicij zanj je nešteto, recepta nobenega.

Zato je edina realna pot do novih filmskih ustvarjalcev selekcija na akademijah oziroma pri nas na Akademiji za gledališče, radio, film in TV. Sklad SRS za pospeševanje proizvodnje in predvajanje filmov s tem namenom že stipendira šest študentov (najnižja stipendija je 15.000, najvišja 25.000 dinarjev), dva študenta bo stipendiralo filmsko podjetje VIBA FILM, medtem ko dobiva posebno stipendijo Sklada še filmski publicist Toni Tršar.

S tem so dane domači kinematografiji vsaj nekakšne zunanje, navidezne kadrovske iluzije, kajti strokovna raven profesorjev, ki so v vsakodnevem kontaktu s svojimi študenti, je prav gotovo najbolj pereč in nerešljiv problem naše kadrovske politike jutrišnjih filmskih ustvarjalcev. A o tem kdaj drugič.

Branko Šömen

Razstava fotografije

Okameneli krik

menzi Studentovskega naselja so pod naslovom Samostojna razstava umetniške fotografije, trajala je od 24. X. do 1. XI. 1954, razstavljal Miro Bark-Hojnik, Stojan Kerbler in Joco Znidaršič. Vsi trije so objavljali svoja dela tudi v časopisju, večinoma v Tribuni. Zato je prav, da vsaj skušamo globlje dojeti njihove fotografije.

Če obravnavamo razstavo v celoti (to se pravi dela vseh treh avtorjev), potem lahko ugotovimo, da imajo precej skupnega. Izraz in snov fotografij teh ustvarjalcev sta namreč sodobna, aktualna. Človeka vidijo v vsej njegovi razdvojenosti, ki jo najdemo tudi v slovenski in prav tako v tuji poeziji. Gre namreč za problem uskladitve (ali preskoka) betonske »brezdušne« resničnosti, ki zahteva racionalnega človeka, in idilične vsakdanjosti vaše primarnosti, ki pomeni že nekakšno sprostitvev in erotiko, v katero se vsaj del ljudi rad vrača.

Koliko je izvirnost v tem, je vprašanje. Vendar lahko ugotovimo, da pomenijo fotografije resnično izpoved, ki po svoji ostrini in kontrastu prehaja že v spontan protest proti betonski brezdušnosti. Žal ta nasprotovanje hladnemu racionalizmu marsikje zvedenijo v brezbarvno in neprizadeto izpovedovanje, kar verjetno najbolj moti obiskovalce, ki hoče podživljati.

Druga diametralnost pa je v trenju med fizično eksistenco in čutno, notranjo bitnostjo; sodobni tempo namreč oboje razkaja. Na videz gre tu za isti problem, vendar razstavljena dela tudi v tem dovoljujejo ambivalentno razlago. Zato lahko domnevamo, da ravno v tem problemu razdvojenosti slutijo razstavljavci Bark-Hojnik, Kerbler in Znidaršič razpote svoje ustvarjanja. Prav tu verjetno iščejo pot za svoje »hobysko« umetniško delovanje. Verjetno si take raznolikosti, kot jo najdemo že na tej razstavi, ne moremo več dovoljevati.

Morda so najbolj dosledne in dinamične fotografije Joca Znidaršiča, ne toliko v tematiki kot v izrazu. In neoporečno, vsaj iz razstave lahko tako sklepamo, da fotografira človeka (predvsem visokošolca) v najrazličnejših situacijah. Kamera je »dinamična« (različne perspektive) in sliko poživi. (Nehvaležno je verjetno to, da je v nekaterih fotografijah žanrist.)

Nekoliko bolj raznolik je Stojan Kerbler, ki je večkrat nejasen. Rad ima prizore, ki predstavljajo človeka v sivi nejasnosti, brezizhodnosti in samoti. Njegovi ljudje so tihi, a ponekod izredno dinamični. Razpoloženo je hladen. (kot so hladni prizori v filmih »novega vala«.) Tudi idiliko vaškega dela in pejsaja slika, a ne v takšni meri kot Miro Bark-Hojnik, ki je bolj raznolik v tematiki od obeh omenjenih avtorjev. Je preprost in dovzeten, a nič manj uspešen v izpovedovanju. Nima sicer konstantnega izraza, ima pa nekaj, kar lahko obiskovalca pretrese. S te strani je prav gotovo precej niansiral celotno razpoloženje (štimung) razstave.

Ernest Kobolt

Na stranskem tiru

Najnovejši slovenski dokumentarni film, posnet po ideji Tonija Tršarja, v režiji Jožeta Pogačnika, obravnava tematiko sezonskih delavcev s tem, da skuša razčleniti vrsto vprašanj in problemov, ki v zvezi s tem nastajajo, od prihoda sezonskega delavca v Slovenijo in zaposlitve, pa vse do vprašanja njegove eksistence v okolju naše republike, stanovanja, prehrane, izkoriščanja prostega časa, njegovega odnosa do civiliziranega okolja ter odnosa tega okolja do njega. Film se na izredno avtentičen in pristen način opredeljuje do teh vprašanj in z vrsto kratkih, zgovornih kadrov, ki ne ostajajo zgolj dokumentarni zapisi, prerašča v intimno avtorjevo izpoved prizadetosti, ki opozarja na ta pekoči socialni problem, hkrati pa se presega v močno umetniško stvaritev.

Režiser Jože Pogačnik je s tem filmom brez dvoma dokazal, da je trenutno med najposobnejšimi slovenskimi režiserji na področju filma. Njegov občutek za mero in takt je ob zgovorni sliki posrečeno izbranih rakurzih in dinamični montaži še predvsem prišel do izraza v kombinaciji in izbiri šumov ter dialogov, ki so tehnično dovršeni filmski celoti dali žlahtno patino pristne ljudskosti in neponarejene aktualnosti.

»Družben« zasluga filma je v tem, da nas opozarja na protislovja in probleme, ki ji prinaša hiter povojni razvoj, ne na publicistični, temveč čisti umetniški ravni človeške stiske, brez pretenzij po kompleksnem ali tendencioznem razreševanju, ki prej ko slej ostaja zadeva nas vseh.

Dušan Jovanović

France Anžel, Don Kihot, litografija, 1964

KNJIŽEVNE REVije

PROBLEMI

Zadnja dvojna številka Problemov prinaša poleg likovnih prilog Milana Butine, prevodov Jožeta Plešeja o latinskoameriškem romanu in gaučevski literaturi, kot jih podaja Arturo Torres Rieseoe, polemike J.D. s Pivcem in konec Debenjakove razprave o alienaciji tudi obsežne analize s področja osnovnega šolstva.

Prvo analizo, podprto s statističnimi podatki s področja osnovnega šolstva — »Materialne osnove osnovnega šolstva in možnosti za prehod na celodnevno bivanje otrok v šoli« — je izdelala skupina sodelavcev pri republikanskem svetu ZS Slovenije. Obsežna ocena statutih osnovnih in srednjih šol v SRS je prav tako skupinsko delo, ki bo kot prvo po svoji temeljitosti lahko služilo kot material tako samoupravnim organom po šolah kot tudi ostalim, za to pristojnim forumom. Tretja statistična analiza v tej številki je Iva Glonarja o življenjskih stroških prebivalstva v primerjavi s pridobitvami in zahtevami splošnega standarda.

Pomembnejši teoretični prispevek je Zdravka Milinarja »Socialna kontrola v procesu urbanizacije«, s katerim nacenja v tej številki problematiko slojev v naših ljhi. Razprava izhaja iz teze o ambivalentni situaciji človeka kot družbenega bitja — situacije posameznika, ki je hkrati član skupine z vsemi posledicami takšne situacije. Lado Kralj in Branko Šömen pišeta ob rob puljskemu filmskemu festivalu. Pomembnejši se mi zdi Kraljev prispevek, ker sloni na znanstvenih osnovah in ne operira z modnim načinom pisanja naših »priznanih« filmskih kritikov. Če se bomo pri filmu samem morali posloviti od izgovorov na mladost, bomo morali to urediti z njegovo kritiko, predvsem z njegovo gostobesednostjo in etiketiranjem.

Zadnja številka Problemov prinaša tudi dva teksta, ki zaslužita večjo pozornost že samo zaradi tega, ker sta pogumna, če ne zaradi ostalih odlik. V resnici bi se bila morala pojaviti že prej, ker smo ju že dolgo potrebovali in se ju hkrati bali. Oba sta na stopnji, na kateri se pričinja tako publicistika kot literatura ustvarjalno vključevati v prizadevanja celotne družbe po demokratizaciji in počlovečenju ter opozarjati na odgovornost. To sta Marjana Učarja »Nekateri aspekti delovanja Zveze komunistov na ljubljanski univerzi« ter Matjaža Kmeclja radijska drama: »Za naš skupni socializem«.

Učarjev članek izhaja iz objektivne ocenitve sedanjih odnosov — simpatij in nezaupanj — na univerzi, ne da bi po

eni strani zapiral oči, po drugi pa segal po stari dobri »perspektivščini«. Postopek njegove analize, ki naj ugotovi vzroke za to stanje, je primerjanje konkretnih dejstev, in sicer načel programiranja znotraj reform na univerzi ter udeležbe in načina posameznih faktorjev, s poudarkom na ZK: šele potem si ustvari avtor sliko in izmeri delež ter krivdo enega in drugega. Opredeljevanje navzven je bila šele posledica pripadnosti, ki se je osnovala na zaupanju oziroma nezaupanju znotraj univerze. Po mojem mnenju članek v celoti, zlasti pa še po svojem načinu, lahko postane, če smo pošteni, stališče Zveze študentov do preteklih dogodkov in svarilo vnaprej.

Dramski tekst Matjaža Kmeclja oblikovno ni nov, a za to nam po tolikih letih izživljanja nad formami v umetnosti danes več ne gre. Končno smo dobili neko vsebino. Kmecl vzpostavlja aktualnost s konfliktom, ki se mu izoblikuje na osnovi odnosov na šoli pred izpitom »zrelosti«. S tem mu daje tudi dimenzijo družbene usodnosti in osebne odgovornosti. Izpit »zrelosti« pa se izkaže kot deformacija prizadevanj naše celotne družbe, zaradi takšnih in drugačnih vplivov, mentalitet, spekulacij itd. znotraj in izven šole. Kmecl pokaže na krivdo »vzorniške« generacije, vendar nikjer a priori na razvrednoti človeka, kar je najlažje, da ga napraviš za slabega. Razčlemba ni stvar recenzije. Ugotovimo lahko le to, da žal drama ni več kot »agitka«, torej efemerida z vsemi svojimi posledicami. Ima torej isto usodo, kot jo ima Učarjev članek: oba sta danes dragocena, ko pa bo družba — in v to moramo verjeti — konflikt rešila, bosta le še dokument pozitivnih prizadevanj. Kljub vsem razlikam, ki jih pogojuje različna zvrst, pa se mi zdita oba teksta neka celota oziroma dopolnilo drug drugega. Tam namreč, kjer Učarjev članek ne išče več »grešnih kozlov«, kjer je meja družbeno-interesnega s splošno človeškim, se začneja Kmeclova drama in postavlja pred nas življenje z »grešnimi kozli« vred. Upajmo, da ne bo ležala v predalu toliko časa, da bi prešla v zgodovino.

Daljši prozni tekst »Tavanje« Vladimir Kavčiča se sicer prijetno bere, vendar ostaja zgolj teza in nikjer polneje ne zaživi. Morda se je avtorju po eni strani posrečilo tematizirati »brezdušnost«, toda človek ostaja kljub temu človek, ki doživlja: Poraz, Nemoč, Molk, Beg, Strah in Vrnitev — kot Viktor Konjar v Monologih. Zanimivo je, kako nas tekst šele s pesniškim ciklom skupaj prepriča in šele skupaj z njim daje verno podobo današnjega človeka. Pri izoliranem tekstu pa ima človek občutek, kot bi stal pred mračnim odrom samih obešalnikov, ki so sicer vsi dobro merjeni in človek takoj ve, ali pomenijo hlače ali plašč, niso pa človek, ki je topel, ki diha.

Jaroslav Novak

OHRANITI
BLAGOSTANJE

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Povprašane družine dajejo prerez skoraj vseh poklicnih skupin od pomožnih delavcev do visokošolskih asistentov. Za silo zadovoljive družinske dohodke imajo na splošno le tisti mladi pari, kjer žena prispeva svoj del k skupnemu dohodku. Nekaj izpovedi mladih zakonskih parov kot primer za številne druge:

»Stanujeva že dve leti v kabinetu 13 kvadratnih metrov, brez vode in plina. Kuhati morava na špiritnem gorilniku. Včasih sva na robu obupa...«

»Najina največja skrb je izredno majhno, vlažno, zelo temno in priščno stanovanje, v katerem smo prisiljeni kuhati, stanovati, jesti, se umivati, kopati otroke itd., vse v enem samem prostoru.«

Toda SPÖ poziva: »Ohraniti blaginjo!«

...In tako stari.

Ob božičnih praznikih je priredil list »Kleine Zeitung« (Graz) »božičkovo akcijo«. Upoštevali so samo stare, najrevnejše družine, rentnike in vdove in objavili njihove skromne želje. In kaj so si želeli ti ljudje? Spet dva primera za mnoge:

»Petinsedemdesetletna rentnica živi v skromnih razmerah. Po poklicu je bila bolniška sestra. Zelja: živila, topila odeja.«

»Sedemdesetletna vdova prejema skrb-

niško podporo. Stanovanjske razmere so zelo bedne. Zelja: živila, posteljno perilo.«

In dohodki teh starih ljudi? Povprečna renta uslužbenkega zavarovanja (približno 125.000 oseb) znaša okoli 700 šilingov mesečno! (Vsekakor dobivajo osebe, katerih rente so pod eksistenčnim minimumom, v zadnjih treh letih nekakšen izenačevalen dodatek.)

Toda SPÖ poziva: »Ohraniti blaginjo!«

KAKŠNE INTERESE ZASTOPA
SPÖ — BIROKRACIJA?

Tistega, ki govori vprico navedenih dejstev o kakšni splošni blaginji, je treba označiti kot fantasta ali lažnivca. Socialisti pa, ki govorijo o ohranitvi blaginje in jo terjajo, ne zastopajo več interesov velike večine delavcev, temveč majhne plasti samostojnih menažerjev, ministrov in partijskih borcev. Za te maloštevilne obstaja resnična blaginja. S pozivanjem k ohranitvi blaginje se je SPÖ — birokracija nedvomno zapečatila kot zagovornica vladojočega kapitalističnega sistema.

A kaj piše v partijskem programu?

»SPÖ se bori za novo brezrazredno družbo...«

Walter Papušek

Opomba:

Zellen, list graških socialističnih študentov, je januarja letos objavil članek Walterja Papuška Ohraniti blagostanje. Zaradi tega članka je list izgubil finančno podporo avstrijske socialistične stranke, tako da izhaja zdaj brez te podpore. Članek kritično in dokumentirano osvetljuje socialne razmere v Avstriji in obenem kritizira politiko socialistične stranke. Zaradi zanimivosti smo objavili članek v celoti.

PISMO TRIBUNI IZ OSLA

Študenti in politika

Univerza v Oslu je pred nekaj leti praznovala svojo 150-letnico. Od skromnega začetka je število študentov naraslo na približno 9000. Povečanje je bilo hitro posebno v zadnjih letih, kar seveda povzroča razne probleme.

Študenti se zanimajo za najrazličnejše stvari. Tudi med študenti lahko opazimo enako razdelitev kot med ostalim prebivalstvom: velika večina se prav posebno ne zanima za politične in kulturne probleme in le manjšina je družbeno angažirana. Aktivnejši študentje so večinoma člani enega ali drugega kluba Študentskega združenja. Večina teh klubov je političnih in so označeni kot sekcije raznih političnih strank. V klubih je približno 1000 študentov. Vsak klub ima svoj časopis, ki pa izide le od časa do časa. Klubi organizirajo razna srečanja in razprave o pomembnih aktualnih vprašanjih. Skupna srečanja vseh klubov so v Študentskem združenju, kjer znani predavatelji iz cele Evrope, pa tudi od drugod, razlagajo svoja mnenja o različnih političnih in kulturnih vprašanjih. Razprava, ki sledi predavanju, je navadno zelo živahna, saj se križajo najrazličnejša stališča.

Študentska organizacija je imela že v prejšnjem stoletju pomembno politično vlogo. Tu je imela norveška narodna zavest svojo najmočnejšo oporo in tudi so se razvile sile, ki so kasneje v letu 1905 vodile prelom personalne unije s Šved-

ske. Študentsko združenje je dobilo nov pomen v tretjem desetletju, ko so postale volitve predsednika političen boj med konservativci in socialisti, ki so največkrat zmagali. Rekel sem socialisti, lahko pa bi rekel tudi »komunisti, ki so se oddaljevali od Moskve«. Delavska partija je bila kot množična organizacija do novembra 1923 članica Kominterne, po prekinitvi pa je za nekaj let postala še revolucionarnejša. Da bi označili na novo ustanovljeno komunistično partijo kot birokratsko, so imenovali svoje mladinsko gibanje »leva komunistična mladinska organizacija«.

V letih pred drugo svetovno vojno so imeli socialisti skoraj popoln vpliv v Študentskem združenju, kasneje pa so se konservativci organizirali bolj sistematično in so v zadnjih letih zmagali na več volitvah. Čeprav imajo konservativci v parlamentu samo petino poslanskih mest, so njihovi položaji med študenti razmeroma močni, tako da so socialisti prisiljeni sodelovati z liberalci, čeprav to sodelovanje ni vedno uspešno. Pogajanja za zadnje volitve so se razbila zaradi starega spora s prejšnjih volitev, ko so nekateri nezadovoljni socialisti skupaj z nečlani političnih klubov postavili protikandidata liberalnemu kandidatu, ki mu je socialistični študentski klub obljubil podporo. Tako je zmagal konservativni kandidat, liberalci pa so govorili o izdaji in so sedaj pri pogajanju njih za zadnje volitve postavljali težje po-

Blišč in beda ZDA

Ob knjigi J. K. Galbraith: Družba, ki živi v izobilju, CZ, Ljubljana 1964

To delo ameriškega ekonomista je lep primer za to, da je mogoče v zamotanih politično-ekonomskih vprašanjih pisati zelo poljudno. V tem je velika prednost knjige, ki je posvečena ekonomskim vprašanjem ameriške družbe. Na nekaterih mestih pa se z avtorjem ne morem popolnoma strinjati, ker menim, da je pisanje v tem primeru pomanjkljivo in preveč ponostavljeno.

Ko avtor v tretjem poglavju razpravlja o vzrokih, ki so omogočili gospodarski, politični in kulturni vzpon zahodne Evrope in ZDA, vsekakor preveč hitro in mimogrede opravi s kolonialnim izkoriščanjem. Res je, da moramo pri obravnavi kolonializma ločevati evropske metropole od »strica Sama«. ZDA so — kot bivša kolonija — okupacijo tujih ozemelj uporabljale bolj previdno. Bogastvo Latinske Amerike, ki je zgodaj postala formalno svobodna, je severnemu sosedu to omogočalo. Moč dolarja je zamenjala moč mornarice. Ko so DA v 20. stoletju postale svetovni bankir in najbolj produktivna država sveta, jim je to omogočilo izkoriščanje v svetovnem merilu. To bi morali upoštevati, kadar obravnavamo izvore blišča zahodnega sveta.

Zanimivo je šesto poglavje, ki nosi naslov Marksistični mrtvaški prt. Vsekakor se strinjam z naslednjo ugotovitvijo:

»Marx je globoko vplival tudi na tiste, ki njegov sistem odklanjajo. Njegov vpliv je segel tudi do tistih, ki niti ne slutijo, da so mu podlegli.« (str. 81)

Malo dalje pa je njegovo razmišljanje že sporno. Tu nekako pravi takole: marksizem je za njegove pristaše kot veroizpoved. Takega, ki se z Marxom ne strinja, proglasijo za intelektualno inferiornega. Prav to je eden od razlogov, da inteligenca vse bolj sprejema marksizem: noče veljati za duševno omejeno. Kaže, da je tu avtor knjige stalinistično teorijo in prakso razpel čez ves zgodovinski razvoj marksizma. Komunisti ne zanikajo ustvarjalnosti drugim filozofskim teorijam. Eksistencializem obravnava predvsem vprašanja človeka, kar je marksizem preveč zanemaril v zadnjih desetletjih. Objektivni družbeni položaj inteligence je glavni faktor, ki jo vodi v smer marksistične misli, katera pa je spet pokazala, da daje najboljši odgovor na vprašanja sveta in družbe.

Največji del svoje razprave je Galbraith namenil sodobni gospodarski situaciji in problematiki ameriške družbe.

Res je, da je revščina v ZDA postala izjema in ni več pravilo. Gospodarske krize povzročajo, da se življenjske razmere milijonov delavcev čez noč absolutno poslabšajo, saj čutijo pomanjkanje v morju nakopičenega bogastva. Ta papperizacija je postala periodična nevarnost za kapitalizem.

goje. Ker so bili socialisti prepričani, da je sporazum nemogoč, so postavili svojega kandidata, študenta medicine, Indijca, ki je pribežal iz Južne Afrike. Liberalci so se čutili diskreditirane in so volitve bojkotirali ali pa glasovali proti socialističnemu kandidatu, čeprav so se z njegovim programom strinjali. Tako je prišlo še do ene tesne zmage konservativcev, ki je bila v resnici žalosten rezultat taktiziranja.

Upam, da vam bo naslednji pregled terh programov študentskih razprav prikazal probleme, s katerimi se v obeh taborih pretežno ukvarjajo.

Najprej konservativci. Navadno kažejo posebno nagnjenje k napol filozofskim in etičnim vprašanjem, kot »K novi podoobi Boga« s predavateljem škofom Johnom Robinsonom, »Umetnost samoprežare« in »Človek in prijatelj, gledan od cunaja«. Si-

Pri obravnavi revščine oziroma ekonomske neenakosti bi po mojem mnenju pisec moral spregovoriti o rasni diskriminaciji v njegovi deželi; ta diskriminacija je gospodarsko pogojena. Ni zgolj naključje, da se je Kennedy prizadeval posebno za rešitev dveh vprašanj: rasno razločevanje in revščina. Črnci so v veliki večini na najnižji socialni lestvici, kar je ravno osnova za njih zapostavljanje s strani belcev. Diskriminacija pa spet vpliva na ekonomski status črnoskega prebivalstva. Ko je predsednik Johnson šel v ofenzivo za zakon o državljskih pravicah, je odkrito povedal, da je še mnogo milijonov prebivalcev najbogatjega predela sveta preslabo hranjenih. Pri tem pa je pozabil povedati, da je hiperprodukcija kmetijstva tista, ki dela kmetijskemu ministru sive lase.

S tega stališča je treba obravnavati tudi dejstvo, da ZDA podarjajo svoje kmetijske viške drugim državam ali pa jih prodajajo za nacionalno valuto države — uvoznice. Ta pomoč je torej nekak ventil za reševanje krize hiperprodukcije v lastni državi. Je pač tako: ko ZDA dajejo to pomoč, pomagajo pravzaprav sebi. Povprečen Američan vidi v revnem svetu stalen vir nevarnosti za sebe. V tem smislu je avtor pristen Američan, ki pravi naslednje:

»Dokler svet ne bo rešen lakote in pomanjkanja, bodo upori in nemiri neizogibni. Da bi ga pa lahko rešili lakote in pomanjkanja, moramo imeti dosegljiva in res uporabljiva sredstva. Ta zahteva je seveda še nujnejša v svetu, v katerem tekmujejo med seboj različni gospodarski in družbeni sistemi.« (str. 372, podčrtal P. C.)

Na to pomoč gleda torej z blokovskimi pogledi, čeprav vsa ekonomska praksa — in že tudi lep del teorije — jasno kaže, da je to v korist vseh, tudi bogatih.

Te sporne točke pa ne pomenijo, da se knjige ne izplača prebrati. Nasprotno! Bralec bo v njej dobil mnogo kritičnih pripomb na ameriško družbo in na njen način življenja. Saj kritično preverja vse večjo moč reklame, ki postaja lastna sila med produkcijo in potrošnjo, pa vse do progresivnega davka na dohodek. Tisti pa, ki se zanima za ekonomsko misel, bo tu našel nove vidike obravnave.

Skoda je, da smo z izdajo tega dela zamudili pet let od izida originala, čeprav ga je revija Vprašanja naših dni napovedovala že v letu 1961. To kaže na pomanjkljivosti naše prevajalske dejavnosti s področja družbenih ved. Menim, da bi prevod te knjige nujno terjal spremeno besedo, saj je knjiga namenjena širšemu krogu. Nekaj stavkov teksta na ovojju je že preživela praksa, ki ne zahteva niti napora niti polemičnosti od prevajalca.

P. C.

cer pa pravijo, da se jim ne zdi potrebno propagirati konservatizem. V njihovem programu se lahko najde tudi nekatere napredne točke, ki jih imajo za potrebne, da bi zmagali na volitvah. Na primer: »Skandinavija v ruskih perspektivah«, kjer je predaval sovjetski novinar, ali teme, kot so »Amerika in svetovna revolucija« in »Kultura med državnim usmerjanjem in diktaturo profita«. Lahko bi omenili še »Britanske volitve-vzroki in posledice« in »Film-beg od vsakdanjosti ali način spoznavanja?«. Med konservativci se je pojavil močnejši liberalni tok in eden od njih je celo napisal zanimivo knjigo o Marxu in o problemu alienacije. Toda v novejšem času se je zopet pojačalo reakcionarnejše krilo.

Nadaljevanje v prihodnji številki

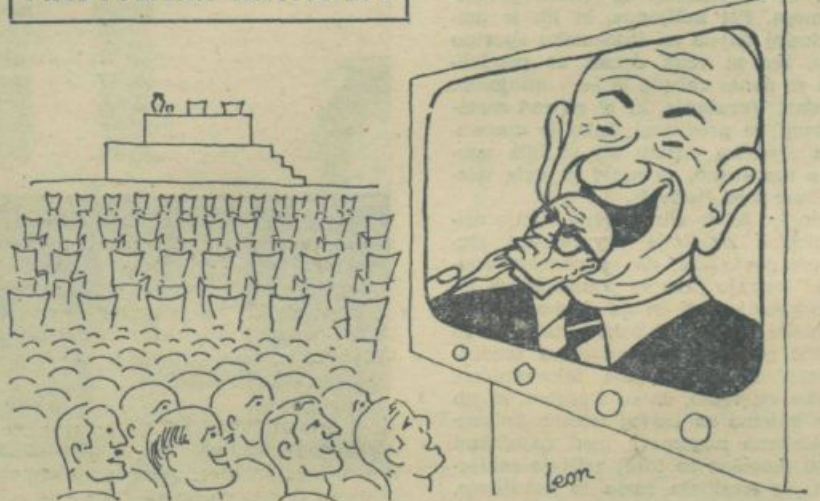
ROTACIJA

PRI NAS

IN V ANGLIJI

PREDVOLILNA AKTIVNOST

Leon

RAZPIS

ZSOTK razpisuje turnir novincev v ODBOJKI, KOSARKI in MALEM NOGOMETU.

Tekmovanje v odbojki bo v torek, 17. nov. 1964, v veliki dvorani na Taboru s pričetkom ob 11. uri.

Tekmovanje v košarki bo ob lepem vremenu v parku inž. Stanka Bloudka v Tivoliju v petek, 20. nov. 1964, s pričetkom ob 13. uri. Če bo dež, bo tekmovalje izvedeno v torek, 24. nov. v dvorani na Taboru s pričetkom ob 11. uri.

Tekmovanje v malem nogometu bo samo ob lepem vremenu v parku inž. Stanka Bloudka v soboto, 21. nov. 1964, s pričetkom ob 9. uri.

V ekipi lahko sodelujejo izključno samo novinci; zagotovljene so slačilnice in topla voda za tuširanje po tekmovalju.

Zadnji rok za poimensko prijavo je ponedeljek, 16. nov. 1964, do 13.30. ure. Zrebanje bo v prostorih ZSOTK navedenega dne ob 13.30. uri.

Tehnična komisija ZSOTK

RAZPIS

ZSOTK razpisuje prvenstvo v kosarkarstvu ljubljanskih univerz, visokih in višjih šol za študijsko leto 1964/65.

Tekmovanje bo po ligaškem sistemu, po pravilih KZJ in po tekmovalnem pravilniku ZSOTK za ligaška tekmovanja. Tekme bodo odigrane v novi dvorani ASD Olimpie v Topniški ulici. Datum pričetka tekmovanja bo javljen naknadno. Vsaka fakulteta, visoka ali višja šola ima pravico prijaviti moško ekipo. Za prijavo poimenski sestav ekipe ni važen, ker se bodo igralci v vsakem kolu lahko poljubno menjavali. Ekipa je treba prijaviti do vključno torka, 17. nov. 1964. Prijave lahko zastopniki študentskih športnih društev oziroma športnih odborov na fakultetah prinesejo osebno ali pošljejo na naslov: ZSOTK Poljanska 6/II, Ljubljana. Zrebanje in razpored tekem I. kola bo v torek, dne 17. nov. 1964, ob 19.30. uri v prostorih ZSOTK.

Zmagovalna ekipa prejme pokal ZSOTK in naslov prvaka ljubljanske univerze za študijsko leto 64/65.

Tehnična komisija ZSOTK

Dotacija univerze Olimpii — tokrat drugače

Ze dalj časa prevladuje med študenti mnenje, da se Akademsko športno društvo Olimpia od njih odtuja. Iz izkušnje vemo, da ASD Olimpia v preteklih letih res ni veliko storila za razvoj množične telesne kulture med študenti. Zavedamo pa se, da leži krivda za to na obeh straneh — na upravnem odboru ASD Olimpie in na Zvezi študentskih organizacij za telesno kulturo, ki deluje pod okriljem univerzitetnega odbora. Prav tako vemo, da Olimpia skrbi predvsem za kvalitetni šport in da to zahteva velika sredstva. Vendar menimo, da je Olimpia le preveč zanemarjala povezavo s širšimi študentskimi vrstami. Znano je tudi, da so za kvaliteto na razpolago sredstva iz drugih virov. Vse doslej je namreč ASD Olimpia prejela po pet milijonov dinarjev na leto kot dotacijo rektorata univerze. Dvomimo pa, da so bila ta sredstva vedno demokratično in enakopravno razdeljena med vse klube Olimpie. Dogodilo se je večkrat, da so klubi, kot npr. smučarski, strelski in drugi, trkali na naša vrata za denar z utemeljitvijo, da jih matično društvo zanemarlja. Razen tega so tudi drugi

klubi, ki niso tako kvalitetni kot sta nogomet in košarka s sredstvi zelo na slabem. Večino finančnih sredstev je društvo po našem mnenju potrošilo za razvoj kvalitetnega nogometa in košarke. Naša prizadevanja, da bi npr. vsaj za nogometne tekme dobili znižano vstopnino za študente, so večkrat ostala zaman. Iz uradnih statistik je tudi razvidno, da je od celotnega članstva Olimpie le 21 odstotkov študentov (vsekakor pa je pozitivno dejstvo, da je 42 odstotkov dijakov). V bodoče bo prej omenjena dotacija rektorata kanalizirana prek univerzitetnega odbora. Del teh sredstev bo Olimpia vsekakor dobivala, vendar ne več centralno kot prej, temveč namensko po klubih.

Razgovori s člani tehnične komisije Olimpie so nakazali lepe poti za sodelovanje med kvaliteto in množičnostjo (klubi Olimpie in ZSOTK). Poglejmo po športih:

— rokometni klub namerava vključevati študente v svoje vrste in pri tem uporabljati obstoječe rokometno igrišče v Študentskem naselju;

— atletski klub bo priredil jesenski in spomladanski kros za študente z vključitvijo najboljših v klubske vrste;

— judo klub bo organiziral desetdnevne tečaje, na katerih bi se zainteresirani študentje seznanili z najosnovnejšimi elementi judo športa. Priredil bo demonstrativni nastop v Študentskem naselju;

— namizno teniški klub si je poveril nalogo organizirati sekcije v okviru SSD na fakultetah (predvsem strokovna pomoč) ter bo organizator stalnega tekmovanja v času zimskega semestra (nagrada bodo vstopnice za SPENT);

— košarkarski klub bo z dograditvijo klubske dvorane pomagal pri organizaciji ligovnega prvenstva študentov (trenerji in sodniki);

— hokejski klub bo omogočil drsalne dneve za študente na naravnem drsališču na liniji rekreacije in tekmovanja (nagrada vstopnice za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu);

— nogometni klub bo dajal vstopnice s popustom za prvenstvene tekme.

Smučarski klub, ki je pri ASD Olimpi propadel (zato sta prav tako odgovorni obe strani, namreč UO Olimpia in vodstvo kluba) bomo pritegnili k ZSOTK. Njegov namen ne bo več samo vzgoja nekaj kvalitetnih tekmovalcev, temveč širjenje smučarskega športa med študenti.

Del dotacije rektorata nameravamo potrošiti za množični rekreacijski šport kot podporo smučarskim in plavalnim tečajem, formiranje izposojevalnice športnih rekvizitov za študente (npr. štirideset parov kompletnih smuč, namenjenih predvsem začetnikom). Vsekakor pričakujemo, da bodo nesoglasja med Olimpio in ZSOTK tako odstranjena in da bo sodelovanje rezultiralo vključevanje čim večjega števila študentov tako v množični kot v kvalitetni šport.

Kje so vzroki stagnacije našega športa?

Statistika je pokazala, da se v Jugoslaviji, kjer živi danes nekaj manj kot 20 milijonov prebivalcev, s športom aktivno ukvarja le nekaj več kot 600.000 ljudi, kar znaša dobre 3 odstotke vsega prebivalstva. Ta odstotek ni visok, če ga primerjamo s statističnimi podatki drugih evropskih kakor tudi izvenevropskih držav. Narobe, celo nizke je in Jugoslavijo uvršča med dežele, kjer športno udejstvovanje ni dobro razvito.

Pri nas vse preveč zanemarjamo množične panoge, kot so atletika, plavanje, smučanje, telovadba itd. To se pravi ravno tiste, po katerih merijo povsod na svetu stopnjo razvitosti fizične kulture neke države. Nehote se nam vsiljuje misel, da pri nas preveč pozornosti posvečamo resda tudi množični športni panogi — nogometu. Naša športna javnost ve, da odgovorni forumi že vrsto let razdeljujejo sredstva, ki jih daje naša država za razvoj športa, neenakomerno.

Prav to ni, kajti nedvomno bi bilo potrebno večji delež razpoložljivih sredstev razdeliti med tiste športne panoge, ki so najtesneje zvezane z dvigom telesne kulture pri nas. Enako bi moralo veljati tudi za dotacije, ki jih za dvig in napredek dobivajo razna naša športna društva.

Porazna pa je ugotovitev, da je skupna vsota sredstev, ki jih za dvig in napredek telesne kulture dobivajo letno posamezne nižje, srednje, višje in visoke šole širom po naši državi, precej nižja od tiste, ki jo imajo na razpolago veliki klubi v naši državi.

Če pogledamo malo za naše meje in vzamemo za primer neko drugo evropsko državo, v kateri je šport normalno razvit, lahko brez težav ugotovimo, da so tam velika finančna sredstva namenjena prav institucijam, kot so razne vrste šol, kajti te potem v veliki meri skrbijo in izločajo iz svojih vrst tudi kvalitetne in vrhunske športnice ter športnike. To pa je tudi prava pot, in če se ozremo nazaj k nam in pogledamo naše razmere, nam ni težko ugotoviti, zakaj se stanje v našem športu ne izboljšuje, da naš vrhunski šport z izjemo posameznikov stagnira, da ne rečemo, da kvalitetno celo pada.

Letos se je smučarska sezona pričela že nekoliko zgodaj. V višjih legah je zapadel sneg in najbolj vneti pristaši »belega športa« se že lahko smučajo.

Na Vršču se je že pričel prvi trening na snegu v letošnji sezoni za naše najboljše alpske smučarje in smučarke, ki so z izjemo državnega prvaka in novopečenega inž. gozdarstva Petra Lakote, ki je v JLA, zbrani polnoštevilo.

Tudi tekači bodo imeli kmalu svoj prvi letošnji trening na snegu, skakalci pa prav te dni zaključujejo svoj zadnji suhi trening na skakalnici iz plastične mase v Mostecu.

Odgovorni trenerji pravijo, da so bili letošnje poletje kondicijske priprave vseh zadostne, torej bodo sedaj pripravljeni stopili na sneg in nas čez mesec ali dva že lahko presenetili z ugodnejšimi rezultati kot lansko leto.

OB PLENUMU UNIVERZITETNEGA ODBORA

ŠTUDENTJE IN OLIMPIJA

Zadnji plenum univerzitetnega odbora je že sam na sebi doživel dovolj kritike, pa naj mi bo dovoljeno, da se še post festum pomudim ob njem. Ne kritiziram kolegov, da ni nihče dvignil glasu ob sporočilu, da se je spremenil način dotiranja ASD Olimpie s strani univerze; to se pač razume, vsi smo bili pripravljeni le na razpravo o statutih in je sporočilo šlo mimo nas.

Raje bi se pomudil ob bistvu problema samega. Pet milijonov, ki jih je univerza doslej dajala za študentsko športno društvo, res ni velik denar, če pomislimo, da se danes računa le še v milijonih. Pa vendar! Vprašanje, ki bi ga rad zastavil Olimpiji, je predvsem, kako je uporabljala ta sredstva doslej; ali so bila uporabljena namensko, se pravi za dvig telesne kulture med študenti.

Znano je, da je zdravstveno stanje oziroma fizična kondicija povprečnega študenta pri nas slaba, da so pogosta obolenja, ki izvirajo prav iz pomanjkanja telesne pripravljenosti in da študentska telesna vadba, ki je pač osnova tako za fizično kot psihično pripravljenost študenta, poteka v »sposojenihi« telovadnicah. Prav tako vsi vemo, da so sredstva, ki jih pri nas dajemo za razvoj telesne kulture (če odštejemo nogomet), med najnižjimi na svetu. Logično se torej vsiljuje zaključek, da, če kvaliteta raste iz kvantitete, sredstva pa (doslej je bilo tako) gredo za razvoj kvalitetnega športa, denar preprosto nalagamo v nekaj, kar je fiktivno in

visi v zraku. Pri taki »množičnosti«, kot je pri nas, je lahko vsak kvalitetni dosežek v športu samo slučajen ali plod profesionalizma (z majhnimi izjemami plod

Zaprti vhod v zaprti bazen

izredne prizadevnosti posameznikov). Če odštejemo vlogo slučajnosti, smo pri dejstvu, da tudi univerzitetna sredstva nalagamo, če ne direktno, pa vsaj potencialno, v nadaljnji možni razvoj profesionalizma, ki pa je v naših razmerah tuj in nevaren tako naši družbeni ureditvi, še bolj pa namenu samega športnega udejstvovanja.

Študentje nimamo niti ene svoje telovadnice, športni tereni v Študentskem naselju še vedno niso dograjeni, podpiramo pa razvoj kvalitetnega nogometa, ki mu, kot je predsedstvo UO žal pozno ugotovilo, dotacija univerze ni ne potrebna, še manj upravičena in najmanj glavni vir dohodkov za dejavnost. Ze nekaj let obstajajo načrti za gradnjo telovadnice oziroma športnega centra za študente, žal samo načrti.

Pet milijonov je res malo, toda dotacija je že nekaj let nazaj šla v iste roke in se porabila enako nesmotrno. Mislim, da bi univerzitetni odbor lahko že malo prej pogledal za kulise Olimpie, saj je konec koncev še zdaj študentski klub.

Rekreativna oblika športnega izživljanja, ki naj postane tudi osnova za kvaliteto, naj bi po mnenju večine študentov postala primarna in deležna več pozornosti s strani športne komisije pri UO. Različna tekmovanja so lahko le odraz aktivnosti in rezultat načrtnega dela. Če stavbo gradimo od vrha navzdol, se kaj rada sesuje.

I. M.

T. Zajc

AMULET

Smo v stoletju avtomatizacije, demokratizacije, konkretizacije in še vseh podobnih besed s to končnico, in vendar moramo ugotoviti, da še obstajajo ljudje, ki verjamejo v razne amulete, petke, trinajstke v mesecu in podobne zadeve, ki so se ohranile še iz prastarih časov.

Imel sem na primer prijatelja, ki je zmerom, kadar je zagledal miličnika, rekel: »Pameten je pameten, nor je nor, vlak pa pelje skozi kolodvor.« Prav neumno, kajne? Trdil je, da mu to nosi srečo, in res, zadnjič je le malo manjkalo, da ga ni povozil avto...

Ali pa neka kolegica, ki vse petke in

trinajstke preleži doma. Tako ne gre na noben izpit in res še ni nikoli padla.

Prosim vas lepo, le kako morejo ljudje verjeti, da obstaja kaka višja sila...

Hudiča, sem si mislil, OO ZK na fakultetah tako nimajo kaj početi, pa damo sprožiti ta problem.

»Torej, tovariši,« sem pričel. »Na žalost opažamo med študenti neko čudno privrženost verovanju v amulete, ki se naglo širi. Ne bi se spuščal v podrobno analizo dosedanjega stanja, vendar predlagam, da začnemo z debato na to temo.«

Sekretar je zazelal in pomežiknil z desnim očesom — to je bila namreč njegova navada, ki ga je skoraj stala mesto sekretarja.

»Kolegi in kolegice! Tovariši in tovarišice!« je začel nekdo zadaj. »Že iz tretjega stoletja pred našim štetjem opažamo pri narodih...«

- Pa še reci, da nismo čudežna dežela. Tule v Delu berem, da si bo neka tovarna izpopolnila vodilni kader z diplomanti fakultet. Vse bodo zamenjali, samo direktor, ki ima le nepopolno srednjo šolo bo ostal.

ZGODBA O SOSEDIH

Priznam, rekli boste, da je to stara zgodba. Kljub temu bom o stvari spregovoril.

O gospodu, se pravi tovarišu Peter šiljkcu lahko zagotovo povem, da zastopa enakost med ljudmi. Ne kritizira, temveč zna udariti po mizi in reči:

»Telo, ljudje, bomo pa naredili, ni hudiča!«

Gre za povsem navadno delitev dela. Gospod, oh, tovariš Peteršiljček udari po mizi, ljudje pa narede. Tovarišica Peteršiljkova se je tudi odločila poseči v izgradnjo občne blaginje in se je zaposlila. Torej sta družinska poglavarja res enako pravna.

Poleg njiju sta tu seveda še mali Peteršiljčki in mala Silka. Rada gledata lutkovne predstave. Vsi skupaj pa stanujejo v bloku. V pritličju, prva vrata desno. Njim nasproti stanuje družina tovarišice Korenčkov. Sicer je tu tudi tovariš Korenček, ampak tovarišica Korenčkova povsem jasno daje vedeti, kdo ima besedo. Tudi med to dvojico se je pojavila takole, pred nekako desetimi leti, mala Renčka. Živahno in veselo bitje, prav tako navdušena nad lutkami.

Vse je lepo teklo, kot je treba, dokler ni tovariš Peteršiljček nekega večera zopet udaril po mizi in pribil:

»Tista prikazen (resnici na ljubo — gre za tovarišico Korenčkovo) je torej kupila avto. Če se kaj velja moja beseda, potem — kupili bomo avto!«

»O, moj bog, avto? Pa kako vendar?«

»Kupili bomo avto. Na kredit. Vse nepotrebne stroške bomo črtali. Racionalizirali bomo vsa sredstva oziroma porabo.«

Gospod, presneto, tovariš Peteršiljček je še nekajkrat udaril po mizi. Ugovorov taka gesta ne trpi. Torej, prišel bo avto.

In prišel je avto. Peteršiljkovi in Korenčkovi so bili zopet enakovredni. Ena kovredni!

Prišla je nedelja.

»Grem gledat lutke,« je rekla Renčka in kot po navadi pozvonila pri Peteršiljkovih.

»Gresta z mano?«

Peteršiljkovi naraščaj je žalostno odkimal, da ne. Potem pa sta se otroka nasmešnila in rekla:

»Ne greva, pri nas imamo avto.«

Res. Pri Peteršiljkovih imajo avto. Sicer res v garaži, ker je bencin drag, enakost pa je le.

Ampak vse je res in ne gre za pravljico. Zakaj sicer bi imela srečen konec Pravzaprav pa konec je srečen. Saj gre za enakost in mirna Bosna. Se pravi, da je vendarle pravljica. BUM

»Študent zgodovine,« mi šepne prikupno dekletko poleg mene.

»In, ali zna obravnavati problematiko... hm, saj veste, no, najti problem v cel stvari?«

»Zakaj pa?« me lepota vpraša začudenost.

»No, ker, ker ga jaz v bistvu še ne vidim...«

»Toda tole... pardon, tovariš, to je vendar velik problem. Sploh pa, npr. v primerjavi s tistimi, ki smo jih obravnavali do sedaj. Ta presega naše lokalne meje in prerašča v vsesplošno...«

Požrl sem slino.

»...opažamo prodor tega gledanja tudi v drugem stoletju pred našim štetjem.«

»Oprostite,« se znova obrnem k sosedu. »Katero leto pa študira tale govornik?«

»Diplomant je.«

»Torej do dvajsetega stoletja,« si mislim. Hitro izračunam. Govoril bo še točno osem ur in dvajset minut, če bo nadaljeval tako.

»Dovolite,« dvignem vsiljivo roko. »Tovariš z zgodovine je očitno napačno razumel moje smernice. Pregrešiti se proti smernicam pa pomeni (pri tem sem ga pomenljivo pogledal in že razbral strah v njegovih očeh)...

Problem amuleta na zahteva referata a amuletarstvu, temveč nekaj besed o misticizmu, ki je...«

»Hej, mi šepne soseda, iz tega bo imel diplomu...«

»...pardon, ne misticizem, temveč sploh, kako bi rekel, to je surrealizem, dandanes in v naši ureditvi pa je treba razvijati socialistični realizem...«

»Dovolite,« se oglasi nekdo od zadaj, »glede vaših besed o surrealizmu in socialističnem realizmu bi imel nekaj pripomniti!«

»...seveda, le trenutek, da dokončam. Treba je poznati bonton. Torej, amulet ni niti surrealizem niti socialistični realizem, temveč je socialikonticizem!«

Sam sebi se začnem smejeti. Kako imeniten izraz sem skoval. Socialikonticizem. Tudi čuje se strokovno.

»Dovolite, da se uprem kolegovim ideji o socialikonticizmu, ker...«

»...toda ne vpadajte mi v besedo. Debatata vendar sledi!«

Ves sem že zasopih in moker. Glave prisotnih že komaj stojijo pokonci. Pogledam na uro. Kmalu bo polnoči.

»Tovariši in tovarišice! Dragi gostje!« povzdignem glas skoraj za oktavo višje.

»Po burni debati si dovolim izvesti sklep, da amuletarstvo sploh ni škodljivo, ne predstavlja misticizma, ker če pomislimo in analiziramo...«

Zmanjka mi sape. Hitro sežem v žep in potegnem na dan majhnega gumijastega prašička. »To je proti dežju,« se nasmejem in ga dvignem v zrak.

In glej, naenkrat začnejo iz vseh žepov lesti amuleti, veliki in majhni, lepi in smešni.

»Ha,« si mislim, »amuletizem postaja res problem. Moral bom javiti na višji forum...«

O. Horn

ŠKORPIJONČKI

HUDO JE, ČE NI DIPLOM — že več kot eno leto na medicini ne dele in ne sprejemajo diplomanti pismenih diplom. Vzamejo le potrdilo o vseh opravljenih izpitih. Potemtakem ni težko lažno se izdati za zdravnika, še posebej, če pristojni ne zahtevajo, da jim diplomo pokažeš črno na belem.

SLABA ZDRAVILNA KURA — Kljub temu, da je bil simpozij jugoslovanskega združenja za filozofijo sklican v Vrnjački banji, situacija na tem področju še vedno ni ozdravljena.

Ja, saj se mi je zdelo, da morajo biti še neke nekakšni graščaki, da nas tako privijajo!

PROGRAMSKI ZBOR — Pretekli četrtek naj bi bil na biotehniški fakulteti programski zbor. »Ziher je ziher,« so si dejali funkcionarji FO in rojstvo programskega zbora pred univerzitetnim odborom zamolčali. In prav so imeli, kajti novica, da se je tega zbora udeležilo skupno osem študentov biotehniške fakultete, je našla UO na spanju še isti večer.

SLEPA PREDANOST NOGOMETU — Nagnjenost naših državljanov do nogometa presega že vse pametne meje. Žalostno je, da celo narodno žalovanje tempirajo do ure, ko se prično nogometne tekme.

NEMUZIKALIČNI KABARET

V starih časih so študentje po mrzlih podstrešjih pljuvali kri. In vendar niso obupovali, dan za dnem so vsak svoje kričali, velike zmage so izbojevali, zdaj v novih časih študentje smo mi. Morda ne godi se nam ravno najbolje, a vendar smo vedno obupane volje in do kričanja nikakor nam ni.

Sklenil sem napisati epigram. Vendar — kaj pa, če morda nimam prav. Saj bi že napisal ga, pa me je sram. Drago ljudstvo, glej, tako sem slovenski humorist postal.

Fifi Teleprinter

- Dobro, tovariš satirik, zakaj ste prinesli tole k nam, to spada vendar v časopis?
- Veste, poučili so me, da moramo svoje pisanje tako podkrepiti z dokazi, da lahko kar služi za predlog za uvedbo kazenskega pregonu. Končno pa sem nesel v redakcijo.

● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ●

PRAVICI JE ZADOŠČENO

Sodelavec Tribune Paja Kanižaj je bil obsojen na 4 mesece zapora. Kaj je zakrivil? V prispevku, ki je izšel na predzadnji strani Tribune je napisal, da ase na sodišču sprejema podkupnina. Kdo ga je tožil? Občinsko sodišče. Kdo mu je sodil? Okrožno sodišče. Kdo ga je zagovarjal? Nihče,

ker obtoženec nima dovolj sredstev, da bi plačal odvetnika. Kje je bila sodba? V veliki sodni dvorani. Kdo je prisostvoval sodbi? Toženec, javni tožilec, sodnik, dva porotnika, dve priči, člani občinskega sodišča in tovariš, ki je odpiral vrata. Kdo je obsojenec? Pavel Kanižaj, študent iz Zagreba, ki piše humoristične prispevke za različne liste in tudi za Pavliho, ki v številki prejšnje srede namiguje, da sprejema zapisnikarja stanovanjske komisije podkupnino. Kdo je o izrečen kazni razpravljaj? Dnevni časopis v kriminalni rubriki. In kaj sedaj? Kako... Nič! Nič, saj je pravici zadoščeno. Nič. Pravici je zadoščeno.

vi ni imel časa, da bi članek prebral. Nihče od nas ni kriv, saj mi ne pišemo satir, posebno pa ne takih. Mi nismo krivi, saj ne pišemo takih satir, ne delamo takih stvari in o tem ne razmišljamo. Ne razmišljamo, vsaj glasno ne razmišljamo, in to je dobro. Kdor pa dela drugače, si je sam kriv, in prav mu je. No, in tako je pravici zopet zadoščeno, in mi smo lahko zadovoljni.

L. Kreft

Pavel Kanižaj je napisal slabo satiro, v kateri je uporabil nepodprto žaljivo trditve — torej obrekovanje. Proti tedanje-mu odgovornemu uredniku je postopek ustavljen, saj formalno ni kriv, ker so pravega krivca izsledili in dejansko ni kriv, ker niti pred objavo, niti po obja-

TEŽKI TRENUTKI V ZAGREBU

V nepolnem obdobju dveh let je za Skopjem tudi Zagreb v noči od nedelje 25. na ponedeljek 26. oktobra doživljal težke trenutke, ki so grozili z uničenjem vsega, kar so prebivalci glavnega mesta SR Hrvatske v vseh povojnih letih s trdom ustvarili. Ker so detaja katastrofe dobro znani iz dnevnega tiska, se bomo v kratkem omejili na dogodke, ki so prizadeli zagrebske študente.

Ceprav so mnogi študentje ali študirali ali pa brezskrbno počivali, jih je že v jutranjih urah zbudil preplah, ki je nastal, ko je začela voda obkoljevati prav vse študentske domove, katerih lokacija je na nesrečo ravno v poplavljenih predelih Zagreba. Studentje domov, kjer je še bila možnost, so se takoj vključili v študentske aktivne, ki so pričeli s takojšnjim reševanjem imovine in v ponedeljek s pomočjo in dovozom živeža tja, kamor je bil omogočen pristop le še s čolni in splavi, ki so jih sami zgradili. Študenti medicine so se takoj pridružili zdravstvenim ekipam, katerih delovni dan je trajal polnih 24 ur.

V nekatere domove so se z živili in drugim materialom uspeli prebiti šele v ponedeljek zvečer. Organizacijo reševanja in pomoči je prevzel štab, ki se je formiral v zgodnjih jutranjih urah iz aktivistov UO ZSJ in UK ZK. Vsem zagrebskim študentom so se naslednje tri dni, ki so bili najbolj kritični, preselile vse misli iz predavalnic le na eno: kako rešiti sebe in svoje najpotrebnejše in kako pomagati ostalim — še bolj ogroženim. Vse fakultete so za ves teden, nekatere pa še za dalj časa, popolnoma prekinile s predavanji.

Ce sedaj, ko je nevarnost že mimo, pogledamo rezultate, kažejo dokaj žalostno sliko: žrtev med študenti sicer ni, škoda pa, ki je nastala, je ogromna. Okoli 700 študentov je samo v študentskih domovih ostalo brez najosnovnejšega — brez postelje, medtem ko sodijo, da se bo to število občutno povečalo, ko bodo zbrani vsi podatki tistih, ki so stanovali privatno. Priznati je treba, da so študenti storili vse potrebno, da se škoda čimprej vsaj delno nadoknadi. Fakultetne uprave bodo omogočile naknadne roke za kolokvije in vaje na fakultetah, ki so že pričele z rednim poukom. Studentje odhajajo namreč iz šolskih klopi naravnost na delovna mesta v prostovoljnih brigadah, ki sodelujejo pri čiščenju in urejanju poškodovanih objektov. Največjo škodo so utrpeli študentski center, filozofska in elektrotehniška fakulteta. Univerzitetni odbor ZS zagrebske univerze je prejel iz vseh univerzitetnih centrov brzojavke, v katerih so ti pripravljene tako aktivno kot materialno pomagati ogroženim zagrebskim študentom.

Ker je bila na pretekli skupščini medicincev razprava proti pričakovanju precej medla in ni načela vrste problemov, ki na fakulteti prav gotovo so, je skupščina sprejela sklep, da vsi letniki zaključke skupščine in teze, ki jih je fakultetni odbor dal v razpravo že predajo, temeljito prediskutirajo in pripombe oziroma svoje zaključke do srede novembra predložijo novemu FO. Fakultetni odbor je namreč mnenja, da bo njegovo delo le tako lahko odraz želja in potreb študentov, čeprav lahko rečemo, da je bila povežava na relaciji študent-FO že do sedaj dobra. Menimo, da je to zopet korak dalje v že dosedaj uspešnem delu študentske organizacije na medicinski fakulteti. Razprave po letnikih, ki so v teku, so precej živahne—vsekakor bolj kot na skupščini sami. Naš posnetek kaže skupnosti študentov peto letnika, ko razpravljajo o problematiki uređitve staza, ki postaja za njih vse bolj aktualen.

VELIKA SOBOTA MALEGA BRUCA

V soboto, 14. novembra ob 20. uri, bo na Gospodarskem razstavišču elitna vsejakulturna prireditev pod naslovom Velika sobota malega bruca. Dosedanja praksa, da je vsaka fakulteta prirejala svoja brucovanja, ki so bila bolj ali manj interne-ga značaja, naj bi se s to prireditvijo opustila in vse te dosedanje prireditve naj bi se zlele v enotno, tradicionalno prireditev, ki bi bila ob Dnevu novincev. Organizator in pobudnik te ideje — univerzitetni odbor ZSJ — bo s to svojo idejo in prireditvijo približal študentsko zabavno življenje našega glavnega mesta ostalim univerzitetnim središčem po naši državi in tujini, kjer so takšne prireditve že tradicionalne in močno obiskane, saj se na njih zbere tudi od 10.000 do 20.000 študentov.

Organizacijski odbor je pripravil za to prireditev zelo bogat in raznovrsten program. Tako je Akademik s svojimi igralci Akademije za gledališče, radio, film in TV pripravil skeče na rovaš študentovskega življenja in brucov, revijska skupina študentskega plesnega kluba je z orkestrom Albatros naštuđirala dve plesni točki, v katerih bo združenih več plesov; med drugim bodo demonstrirani tudi najnovejši modni plesi kot surf, americano, slop, le snap. Veliki študentski plesni orkester s svojo 17-člansko izvedbo bo poleg dveh točk, ki jih bo zaigral v programu, igral pozneje tudi za ples, ravno tako kot Albatros, ki pa je poleg tega za program pripravil še posebne plesne točke z Ladom Leskovarjem, Mojco Hren, Lidijo Kodrič in Perom Dimitrijevićem. Po programu in med plesom pa se bodo zvrstile tudi razne družabne igrice, kot »zaporis«, »hokej na parketu« id.

Kakor vidimo iz programa, bo prireditev res vsestranska, saj se bodo med seboj prepletali humor, glasba, ples in petje.

M. T.

SILVESTROVANJE V MOSKVI

Biro za mednarodno izmenjavo mladine in študentov Jugoslavije organizira štirinajstdnevno bivanje v SZ.

Relacija: Cop—Moskva—Leningrad—Kijev, od tega 4 dni v Moskvi, 3 dni v Leningradu, 2 dni v Kijevu.

Cena: 88.000 din. V to ceno so vračunani sledeči stroški: bivanje v SZ (14 dni), stroški prevoza na relaciji Beograd—SZ—Beograd (II. razred, skozi SZ turistični spalni vagoni), relacija programa, stroški za nabavo viz ter usluge vodičev. V ceno niso vračunani stroški za nabavo potnega lista z našo odhodno vizo, kar si mora vsak udeleženec oskrbeti sam.

Rok za prijavo: 1. XII. 1964. Prijavite se lahko skupinsko ali posamič.

Opomba: Ob vračanju iz SZ obstaja možnost dvodnevne zadržke skupine v Budimpešti, za kar je treba biroju posebej vplačati nadaljnjih 6.200 din. Med bivanjem v Moskvi lahko udeleženci potovanja prisostvujejo prireditvam festivala »Ruska zima«. Cena vstopnic za posamezno prireditev znaša 2.000 din.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri biroju za mednarodno izmenjavo mladine in študentov Jugoslavije, ul. Moše Pi-jada 12/I-Beograd.

student

Beograd — Dodelitev domov in posojil je trenutno najaktualnejše vprašanje med beograjskimi študenti. O teh vprašanjih odločajo študenti sami na svojih zborovanjih. Ta oblika se je pokazala kot zelo dobra in demokratična, ker se študenti med sabo najboljše poznajo in lahko popolnoma realno o tem odločajo. Razumljivo je, da se kot prvi pogoji postavljajo študijski uspehi in socialno stanje prosilcev.

naši dani

Sarajevo — Na povabilo republiškega centra za Združene narode in mednarodnega univerzitetnega kluba je bil konec oktobra v Sarajevu na obisku direktor informacijskega centra združenih narodov za Jugoslavijo in Albanijo Antonio Ramos Olivera. V času štiridnevne bivanja se je Olivera seznanil s delom republiškega centra in mednarodnega univerzitetnega kluba na pravni fakulteti.

Ob obisku univerzitetnega kluba je Olivera razpravljal s študenti — člani kluba o delu in problemih, na katere je klub naletel pri svojem delu, poleg tega pa še o nekaterih aktualnih svetovnih dogodkih. Zadovoljen z delom in z razstavo o delu Združenih narodov, je Olivera izjavil, da bo informativni

ZASEDANJE KOSPOJ NA TRESKAVICI

Od 30. 11. — 11. 12. je zasedal Koordinacijski odbor študentskih planinskih organizacij Jugoslavije (KOSPOJ) na Treskavici. Na tem sestanku je sodelovalo tudi pet članov našega društva poleg predstavnikov ostalih študentskih planinskih centrov.

Na zasedanju so bile dopolnjene pozicije za tradicionalni orientacijski pohod MOPP, sprejet pa je bil tudi sklep, da bodo v letu 1965 študenti planinci praznovali 20-letnico osvoboditve s pohodom po planinskih sledeh partizanskih brigad v okolici Niša.

KOSPOJ si je postavil cilj, da koordinira čim tesnejše sodelovanje med študentskimi središči in podpre lokalne akcije za zблиževanje domačih študentov (zimski tabor na Kopaoniku, Jahorini, Tamarju ter letni ob Bohinjskem jezeru). Za zблиževanje s tujimi študenti pa pripravljajo zamenjave z Bolgari, Čehi in Rusi.

FESTIVAL ŠTUDENTOV GLASBE

V Zagrebu je bil prejšnji teden XIV. festival jugoslovanskih študentov glasbe, ki je največja manifestacija te vrste v

državi. Ceprav je potekal ravno v času velikih poplav v glavnem mestu Hrvatske, je mestni svet pomagal, da so organizatorji uspešno izvedli vse prireditve. Festival je trajal štiri dni in letos so sodelovali tudi študentje akademije za glasbo in gledališko umetnost iz Gradca s komornim koncertom.

Prvi dan 26. X. je bil na sporedu dirigentski večer, na katerem so dela Schumann, Roussela, Smetane in Mozarta dirigirali študentje dirigiranja Milivoj Surbek in Kristijan Ukmar (Ljubljana), Karlo Kraus in Baldo Podić (Zagreb). Naslednji dan je bil na vrsti komorni večer, na katerem je od ljubljanskih študentov sodeloval trio Lorenz (Martinu, Pet stavkov za trio). Na večer, ki je bil v sredo, so med drugim izvajali nekaj skladb študentov kompozicije. Na tem koncertu so predstavljali ljubljani akademijo čelisti, Edi Majaron, Stan-ko Demšar, Lela Gašparič in Franc Markič, ki so izvajali Introdukcijo, koral i fugo za štiri violončele Gregorja Berkopca. Zadnji dan je simfonični orkester RTV Zagreb na solističnem večeru spremljal Edija Majarona (Hindemith: Žalna glasba za čelo in godala), Majo Dešpalj (Mendelssohn: Violinski koncert) iz Zagreba, Božidarja Radovića (Weber: Koncert za klarnet v Es-duru) iz Beograda in Valerijo Kubin, ki je igrala 1. stavek klavirskega koncerta v b-molu P. I. Čajkovskega (Sara-jevu). Orkester je dirigiral Pavle Dešpalj.

Obenem s koncerti je potekal tudi seminar študentov zgodovine glasbe, na katerem sta brala svoja dela Beograđan Dragoljub Katunac (Glasba v delu Iva Andrića) in Zagrebčanka Zdenka Kapica (Glasbena kritika na Hrvatskem na podlagi glasbenih časopisov).

Prihodnji festival študentov glasbe bo jeseni prihodnjega leta v Ljubljani.

NOVOSTI IZ CTK

- BILLMEYER F. W. JR.: Textbook of polymer science. New York 1962. — 19701
- BRAUNING G.: Gewöhnliche Differentialgleichungen. Leipzig 1964. — 19843
- BRESLER B.: Design of steel structures. New York 1963. — 19691
- GOETZ F. S.: Wärmeaustauscher. München 1964 (Betriebsbücher. 7.) — 20153-7
- KISELEVA JE. V.: Beispiele und Aufgaben zur physikalischen Chemie. Leipzig 1964. — 19849
- KORITSKY JA. I.: Issledovanie dinamiki i konstrukcii vysokoproduktivnyh veretov tekstil'nyh masin. Moskva 1963. — 19418
- MICHEL K.: Die Mikrophotographie. Wien 1962. (Die Wissenschaftliche und angewandte Photographie. 10.) — 4514-10
- MILAZZO G.: Electrochemistry. 1st engl. ed. Amsterdam 1963. — 19415
- MODERN packaging Encyclopedia issue 1964. No 37. New York 1963. — 53418-37
- THE MONOSACCHARIDES. Prague 1963. — 19773
- POPELOV L. P.: Rudnicnaja avtomatika i telemehanika. Moskva 1963. (cir.) — 19426
- PROBLEME der Kybernetik. Bd. 1., 2., 3. Berlin 1962, 1963. — 19044
- ROTHMEL K.: Anieunenbuch. Stuttgart 1963. — 19135
- SCHILLING G.: Energetik. 2. überarb. Aufl. Berlin 1963. (Einführung in die Produktionstechnik 4.) — 13053-4
- SCHROEDER W.: Wörterbuch Elektrotechnik. Deutsch-Französisch. Französisch-Deutsch.

POSTANITE NAŠI ČLANI potrebujejo tamburaše, klarinetiste, violiniste, kitariste, basiste ter vse ostale vabi vas

SKUD Akademik Akad. folklorna skupina F. Marolt

tribuna

Tribuna — list slovenskih študentov — Izdaja univerzitetni odbor ZSJ — Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Drago Mirošič — Odgovorni urednik Marko Kerševan — Uredništvo in uprava Tribune: Poljanska 6 II — Telefon 30-123. Tekoči račun 600-14-608-72 — Letna naročnina 500 dinarjev — posamezen izvod 20 dinarjev — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska Časopisno podjetje »Delo«, Ljubljana, Tomšičeva 1, telefon 23-522. — Poštšina plačana v gotovini.